N°. 90. A°. 1859.

VRIJDAG 15 APRIL.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een **BIJBLAD**, *bevattende het verslag der Zitting van den Gemeenteraad van donderdag den* 14 *dezer*, *het voorloopig verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal nopens het ontwerp van wet tot afschaffing der slavernij in West-Indië*, *enz.*

De zaak der wateraftappingen.

V.

In het laatst van 1850 en het begin des volgenden jaars had tusschen het Nederlandsche Gouvernement en dat van België een gedachten-wisseling plaats omtrent eene door België voorgenomen uitbreiding of verruiming van de sluis te Hocht. Nevens die sluis bestonden toen reeds twee rigoles, een ten oosten en een ten westen daarvan gelegen. Door de regter- of oostelijke rigole werd het water aan de Maas ontnomen, en dat water in den benedenboezem der sluis gebragt.

„ Ter linker of westzijde des kanaals bestaat mede „ eene rigole van den boven- tot den benedenboezem „ van sluis n.° 19 (te Hocht); de bodem van deze „ ligt op de hoogte van den waterspiegel des boven- „ boezems: zoodra het water in het kanaal boven peil „ komt, kan het zich daardoor op den benedenboe- „ zem ontlasten." (Rapport van den Hoofdingenieur *Conrad*.) Deze laatste rigole nu wilde men verdiepen. In het gedrukte bestek van dat werk wordt daarvan letterlijk het volgende gezegd: „ destinée à *alimenter* „ *les irrigations de la Campine* pendant les basses „ eaux d'été de la Meuse." Duidelijker kan men het niet verlangen.

„ Wanneer men bedenkt" — zegt de Inspecteur van den Waterstaat in zijn Rapport te dezer zake aan den Minister van Binnenlandsche Zaken (28 Dec. 1850) „ dat *reeds in den tegenwoordigen staat* van het kanaal, „ *de sterke stroom* in de passages van de Maastrichtsche „ vestingwerken het opvaren der schepen soms *uiter-* „ *mate bemoeijelijkt*, en wanneer men verder bedenkt, „ dat door het *verlagen* en *van bestemming veranderen* „ van den overlaat de stroom nog *veelvuldiger* en nog „ *sterker* zal zijn, dan is het klaarblijkelijk dat de „ scheepvaart door het voorgenomen werk zeer zal „ benadeeld worden." Dientengevolge werden, op verzoek van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, onze bezwaren tegen het voorgenomen werk door den Minister van Buitenlandsche Zaken ter kennis der Belgische Regering gebragt (29 Dec. 1850.) De Belgische Minister *Rogier* antwoordde, dat België bij een gemakkelijke en onbelemmerde scheepvaart voor het minst even veel belang had als Nederland; dat het de toestemming van Nederland tot het voorgenomen werk niet behoefde; en dat alleen voor het geval, dat eenig werk metterdaad een ernstig Nederlandsch belang zou schaden, de wellevendheid en de billijkheid een dergelijke toestemming zouden vorderen. In eene daarbij gevoegde Nota worden als aanleiding tot het werk opgegeven, de nieuwe — zoo in België als in Holland — in het leven geroepen behoeften (van den landbouw). In het voorbijgaan moeten wij hier opmerken, dat op Nederlandsch grondgebied, ja eenige irrigaties aanwezig zijn, die door het water der Zuid-Willemsvaart worden gevoed; maar dat haar aantal zóó gering is, dat het bij dat der Belgische geheel en al in het niet verzinkt. Het is de taktiek van het Belgische Gouvernement, om het te doen voorkomen, als of in Holland evenveel water aan het kanaal wordt ontnomen als in België; een taktiek, die op den duur weinig resultaten zal kunnen opleveren, daar zij een feit vooropzet, dat in de verste verte niet bestaat.

De nota der Belgische Regering werd den 23sten Mei 1851 beantwoord: De Nederlandsche Ministers ontkennen geenszins het regt van België, om werken aan te leggen zonder voorafgaande toestemming van Nederland: „ de vertoogen ter zake der werken steunen „ enkel op een feit, te weten het nadeel, dat die „ werken bij eene sterke afstrooming van het water „ aan de scheepvaart te Maastricht opwaarts zullen „ toebrengen." Dat zou zijn in strijd met art. 10 van het tractaat van 1839 (Staatsblad n.° 26) enz. Onzerzijds had men alleen geprotesteerd tegen de verruiming der rigole, ten westen der sluis n.° 19 gelegen, „ als benadeelende de vaart te Maastricht door „ het eigendunkelijk wijzigen der werken van eene „ volgens art. 10 van het vredesverdrag aan de on- „ derdanen der beide rijken gemeen zijnde vaart."

Derhalve werd onze Gezant te Brussel uitgenoodigd, dit een en ander „ aan de Belgische Regering onder „ het oog te brengen, en bij haar te bewerken, dat „ zij aan de gevreesde bezwaren tegemoet kome door „ de verruiming der waterleiding niet op den *linker* „ maar op den *regter* oever van het kanaal te doen „ plaats hebben." De verruiming, op die wijze tot stand gebragt, zou voor de scheepvaart veel minder bezwaren met zich brengen. Op deze laatste Nota van het Nederlandsche Gouvernement schijnt België niet te hebben geantwoord: de quaestie-zelve is dan ook vervolgens waarschijnlijk voor een oogenblik uit het oog verloren.

Wij hebben met opzet eenigzins langer bij de in 1850 en 1851 gevoerde onderhandelingen stil gestaan omdat — al hebben zij ook tot geen resultaat geleid — zij vooralsnog de eenige publieke officieele bron zijn, waaruit wij de meening en de gronden van België in deze zaak kunnen leeren kennen. Wij moeten nog vermelden, dat de Belgische Minister van Binnenlandsche Zaken had voorgesteld, een gemengde commissie te benoemen, die belast zou worden met het ontwerpen van een reglement betrekkelijk „ la manu- „ tention des eaux à Maestricht et à Hocht." Op dat voorstel werd van onze zijde *niet* geantwoord, omdat de toenmalige Minister van Binnenlandsche Zaken, de heer *Thorbecke*, blijkens de verklaring, den 3den October 1856 daaromtrent door hem afgelegd, begreep dat men daardoor toch geen afdoende resultaten zou verkrijgen, en dat het eigenlijk met de geheele zaak niets gemeen had. Wij kunnen ons daarmede volkomen vereenigen, en zullen later in de gelegenheid zijn, bij de resumptie van al het geschrevene, onze overtuiging uit te spreken dat het Ministerie Thorbecke, of liever met name de Minister van Binnenlandsche Zaken in deze zaak niet anders had kunnen handelen, dan hij gehandeld heeft.

En nu moeten wij, alvorens verder te gaan, met allen aandrang wijzen op een Rapport, betrekkelijk de Zuid-Willemsvaart in 1840 door den Belgischen Hoofdingenieur *Kummer* geleverd; een Rapport, waarop ook onze Minister van Binnenlandsche Zaken zich in 1851 heeft beroepen. Op de vraag, of de toen voorgenomen, thans volvoerde aanleg van nieuwe kanalen enz. door de Kempen aan de scheepvaart op de Zuid-Willemsvaart niet nadeelig zou zijn, antwoordt de Heer Kummer, dat dit zeker het geval zou zijn, ware het niet, dat de Belgen, na reeds vroeger het afleidingskanaal nabij Hocht en Smeermaes te hebben aangelegd om zich onafhankelijk te maken van het „ bon plaisir des Hollandais", tevens meesters zijnde der sluizen te Hocht en te Bocholt, en dus van het kanaal naar 's Hertogenbosch — den waterstand in dat kanaal naar welgevallen kunnen wijzigen, en hun kanalen kunnen voeden „ indépendamment de la prise d'eau de Maestricht." Wij herinneren, dat, terwijl dit geschreven werd, het zoogenaamde canal latéral nog niet bestond, waardoor in de voeding der Zuid-Willemsvaart eene geheele verandering is gebragt. In datzelfde Rapport erkent de Belgische Hoofdingenieur, dat reeds toen, in 1840, de snelheid van den stroom het laden en lossen der vaartuigen in het bassin te Maastricht *buitengewoon belemmert*. „ Dat is dus" — zegt onze Minister van Binnenlandsche Zaken in zijne Nota — „ dat is „ dus de Belgische Hoofdingenieur Kummer, die de „ Belgische Nota wederspreekt, want de stroomsnel- „ heid in het bovendeel van het kanaal wordt vol- „ mondig erkend." Het sprak van-zelf, dat door de voorgenomen verruimde afleiding bij de sluis te Hocht, nog grootere behoefte aan toevoer van water door de sluis te Maastricht zou ontstaan, om het kanaalpand tusschen die Stad en Hocht op peil te houden, „ en dat daardoor de stroom binnen de bemuurde „ doorvaarten der vesting zoodanig zou kunnen toe- „ nemen, dat daardoor de vaart al meer en meer „ belemmerd wordt." De ervaring heeft het bevestigd: door de nieuwe werken der Belgen is de stroom nog sterker, de vaart nog meer bemoeijelijkt geworden.

Uit de tot hiertoe medegedeelde beschouwingen is voorzeker dit duidelijk geworden: dat bij het Belgische Gouvernement de belangen van het Kempen-kanaal en de daarmede in verband staande land-ontginning staan boven de belangen der scheepvaart op de Zuid-Willemsvaart. Wij vinden daarin niets onnatuurlijks; integendeel, het spreekt wel van zelf, dat een Regering die zoo kostbare werken heeft aangelegd, die zich tegenover de grondeigenaren in de Kempen zóózeer verbonden heeft als de Belgische, het voortbestaan en het gebruik der eerste, en de nakoming harer verbindtenissen tegenover de tweede van meer belang acht dan de zorg voor een onbelemmerde scheepvaart langs de Zuid-Willemsvaart. Maar evenzeer spreekt het van-zelf, dat het de taak van het Nederlandsche Gouvernement in dezen is, België met nadruk te herinneren, dat niet zijn belang of dat van eenigen zijner onderdanen *alleen* tot rigtsnoer zijner handelingen mag strekken, en dat het tegenover Nederland pligten heeft te vervullen, uit de algemeene beginselen zoowel als uit de stellige bepalingen van het regt voortspruitende.

BUITENLAND.

LONDEN den 13 April.

In het Lagerhuis vroeg de heer Berkeley gisteren verlof tot het indienen van een wetsontwerp op de invoering der stemming bij ballotage bij de verkiezing van Parlementsleden, welk voorstel door den heer Shelley ondersteund werd, waarop de Secretaris van Staat voor binnenlandsche zaken opmerkte hoe ontijdig dit voorstel was, nu de ontbinding van het Parlement voor de deur stond en vele leden reeds afwezig waren. De Regering, voegde de Minister daarbij, zou zich met alle kracht tegen de geheime stemming blijven kanten. Daarop volgde eene woordenwisseling over dit onderwerp, aan welke sir R. Bethell, lord Russell, lord Palmerston, de heeren Mills en Coningham deel namen. Lord Russell was, bij nadenken, tot meer gunstige gedachten over de geheime stemming gekomen, maar zou zich nogtans nu tegen de motie verzetten. Lord Palmerston daarentegen toonde al het gevaarlijke dier wijze van verkiezing aan. Ten slotte is de motie van den heer Berkeley met slechts 102 tegen 99 stemmen verworpen.

— Men verneemt dat in zekere kringen van de City adressen worden geteekend, met het doel om lord Stanley en den heer Thomas Baring uit te noodigen, zich bij de aanstaande verkiezingen kandidaat te stellen voor de City. Ofschoon men veel moeite doet om op die adressen een aantal aanzienlijke naamteekeningen te verkrijgen, zoo zal toch het doel wel niet bereikt worden, daar lord Stanley reeds een beroep heeft gedaan op de ondersteuning van zijne kiezers te Lynn's Regis, terwijl Thomas Baring eenige dagen geleden de reeds meermalen door hem afgelegde verklaring heeft herhaald, dat hij geene kandidatuur aanneemt. De tegenwoordige leden sir James Duke, lord John Russell, Crawford en Rothschild zullen dus zonder oppositie worden herkozen.

— De Indische leening is nu officieel aangekondigd, tot een bedrag van £ 7,000,000, in schuldbrieven voor den tijd van zeven jaren, tegen een jaarlijkschen interest van 4 percent, betaalbaar den 19 julij en 19 januarij, met optie voor de houders om, mits een jaar vooruit waarschuwende, na verloop van vijf jaren aflossing à pari te verlangen. De inschrijvingsbiljetten moeten den 19 dezer worden ingediend, met bijvoeging van 2 percent en opgave welke prijs voor iedere £ 100 der leening gegeven zal worden. De betaling der termijnen is op kort dag gesteld, namelijk 25 percent den 14 junij, 25 percent den 19 julij en het overige vóór den 3 mei 1860. Voorloopige betalingen worden onder korting van 3 percent aangenomen.

— Met de Alhambra zijn berigten uit Lissabon tot 7 dezer ontvangen. De Zitting der Cortès, in welke de zaak der spoorwegen nog onbeslist bleef, zou niet vóór den 16 dezer gesloten worden. Het postverdrag met Engeland is den 7 dezer tusschen den Hertog van Terceira en den heer Howard gesloten. Ofschoon de bepalingen daarvan nog niet bekend waren, geloofde men echter dat aanmerkelijke verminderingen in de drukkende porten zijn aangebragt. De Portugesche korvetten Bartholeo Diaz en Sagres zouden den 10 dezer naar Engeland stevenen en onder het bevel van den Infant dom Luis staan, bij wien zich te Spithead Prins George van Saksen voegen zal, om daarna gezamenlijk een bezoek aan het Engelsche Hof af te leggen. Na hunne terugkomst te Lissabon wordt het huwelijk tusschen den Saksischen Prins en de Infante van Portugal voltrokken. — De voortdurende droogte daar te Lande oefende een zeer nadeeligen invloed op den staat der gewassen uit, en eene heerschende keelziekte maakte vele slagtoffers.

Portugal staat op het punt om een of- en defensief verdrag met Spanje te sluiten, hetwelk den naam van Iberische Confederatie dragen zal en het eerste artikel waarvan dus luidt: „ Van den dag der bekrachtiging van het tegenwoordig verdrag af, zal tusschen het Koningrijk Portugal en zijne natuurlijke zuster, de Spaansche Monarchie, eene of- en defensieve alliantie gevestigd zijn, en eene volkomene solidariteit in alle internationale vraagstukken welke zich in het vervolg mogten opdoen, of in dit oogenblik met eenige der andere Natien mogten te vereffenen zijn."

PARIJS den 13 April.

De stemming is hier als het voorjaarsweder; in het éène oogenblik zonneschijn, in het volgende de lucht weder bezet met dreigende wolken. Naauwelijks heeft men zich een oogenblik verheugd in den zonnestraal, dien de mededeeling in de Pays in de duistere spheren der buitenlandsche politiek heeft geworpen, of wederom zijn er talrijke vingers opgeheven, zoowel om te waarschuwen tegen overdrevene hoop, als om te wijzen op de wolken die met nieuwe duisternis dreigen.

Hier is het de Constitutionnel, die zich wel niet zoo bepaald met de questie der algemeene ontwapening bezig houdt, maar daarentegen zijne aanvallen voortzet tegen de wijze, waarop Oostenrijk zijne Italiaansche provincien regeert en waarbij vooral de zucht om er onbehoorlijke groote geldelijke voordeelen uit te trekken op den voorgrond staat. „ De Oostenrijksche pers, zegt dat blad, beweert dat de Regering van Europa geen raad, geen voorstel kan aannemen ten aanzien van die provincien, omdat hare eer er mede gemoeid is, omdat het eene questie van waardigheid is. Zou het echter niet inderdaad eene geldquestie zijn? Daar is het de Siècle, die, minder omzigtig in zijne twijfelingen dan de thans vredelievende Presse, vraagt: „ Eene ontwapening zou aan Oostenrijk waarborgen geven, maar welke waarborgen geeft Oostenrijk aan de overige Staten van Europa? Zoodra zij vastgesteld was zou het Congres zich te Carlsruhe of elders vereenigen. Reeds na de eerste zittingen zou Oostenrijk, onder voorwendsel dat men zijne inzigten niet deelde, het regt hebben zich terug te trekken en daarmede het sein geven tot een oorlog, waarin het alle mogelijke voordeelen zou bezitten. De Fransche Regering mag zich in dezen valstrik niet laten vangen."

Eindelijk is het ook de Patrie, die in het voorstel tot algemeene ontwapening eene nieuwe uitvlugt ziet van Oostenrijk. Volgens dit voorstel, zegt het blad, zouden Oostenrijk, Sardinië en Frankrijk op den voet van vrede teruggebragt moeten worden en zich met een volkomen vertrouwen op het Congres verlaten. Maar Frankrijk is niet van den voet van vrede afgeweken, heeft geen kamp gevormd, geene legerkorpsen op de grenzen zamengetrokken, geen buitengewoon crediet aangevraagd, — in één woord niets gedaan dan kalm en waakzaam zich gereed gehouden om die pligten te vervullen, welke zijne eer en zijn belang het opleggen.

Geheel anders is het met Oostenrijk; het heeft zijn leger op den voet van oorlog gebragt, zijne vestingen versterkt; iedereen weet dat het, wanneer het dat wilde, morgen den veldtogt zou kunnen openen. Sardinië heeft het voorbeeld van Oostenrijk moeten volgen en zich op zijne wettige verdediging moeten voorbereiden.

Frankrijk heeft niets in zijn gedrag te veranderen. Het heeft zich niet gewapend en zal zich niet wapenen. Het zal zijne vroegere houding bewaren en op het Congres verschijnen met den meest loijalen wensch naar vrede. Oostenrijk en Sardinië echter zijn niet in denzelfden toestand; wanneer Oostenrijk zijne legermagt uit Italië terugtrekt, zal Sardinië zeker niet weigeren zich van de Tessino te verwijderen. Frankrijk zou zich met geheel Europa vereenigen om Piémont dien raad te geven.

Maar op welke voorwaarden verlangt Oostenrijk de ontwapening? Wil het zich in alle opregtheid aan de beslissing van Europa onderwerpen, dan zal Frankrijk evenveel gematigdheid en vertrouwen aan den dag leggen. Moet de ontwapening echter de handhaving van het *statu quo* ten gevolge hebben en is zij slechts een uitvlugt, dan moet het er niet op rekenen Frankrijk om den tuin te zullen leiden.

„ Frankrijk, zoo eindigt het artikel, wil niemand bedriegen en door niemand bedrogen worden. Het is vast besloten, wij zijn er zeker van, om alles aan te nemen wat nuttig en eerlijk gemeend is, maar ook om te verwerpen wat zijns en de groote belangen, welke het onder zijne bescherming heeft genomen, niet waardig is. Het best is dus af te wachten, kalm te blijven en noch aan voorbarige hoop noch aan overdrevene vrees toe te geven."

In verband met de taal, door de dagbladen gevoerd, worden de geruchten omtrent vernieuwde krijgstoerustingen dubbel bedenkelijk. Men verzekerde dat de Minister van oorlog aan de verschillende bevelhebbers in de militaire kommandementen bevel heeft gezonden tot het oproepen der verlofgangers, en dat er mede bevel was gezonden aan de bevelhebbers der divisiën van het leger van Parijs om zonder verwijl hunne divisiën mobiel te maken. Zelfs wanneer men deze maatregelen alleen toeschrijft aan de voorzigtigheid, dan bewijzen zij nog dat het vertrouwen in den tegenwoordigen staat van zaken niet groot is.

Verder wordt uit Toulon geschreven dat men daar bevel heeft ontvangen om 3000 zoogenaamde zakken voor zeelieden binnen een zeer korten tijd gereed te maken. Men weet dat die zakken alles bevatten wat noodig is om de zeelieden der ligting uit te rusten. De officieren der marine, die met verlof zijn, maken zich gereed om naar de havens, waar hunne schepen liggende zijn, terug te keeren; ten gevolge van de door hen ontvangen bevelen om binnen den kortst mogelijken tijd op hun post terug te keeren. De voorraadmagazijnen te Toulon ontvangen dagelijks nieuwe toezendingen.

Het gerucht dat de heer d'Azeglio den markies de Villamarina alhier als Sardinisch gezant zou komen vervangen, wordt, ondanks de tegenspraak welke het heeft uitgelokt, heden op nieuw bevestigd.

— In het officiële gedeelte van den Moniteur wordt medegedeeld dat Z. M. de Keizer een brief heeft ontvangen van Paus Pius IX.

— De graaf de Persigny is van hier naar Londen vertrokken.

— Heden wordt de tweede zitting van de Conferentie ter regeling van de zaken der Donau-Vorstendommen gehouden.

— In Italië maken de bekend gewordene geheime instructiën van het Italiaansch nationaal genootschap veel opziens. Zij zijn den 1 maart uit Turijn gedag

teekend en, in naam des voorzitters, door Giusepe Garibaldi als ondervoorzitter en door Giusepe Farina als secretaris onderteekend. Het eerste artikel luidt: „Zoodra de vijandelijkheden tusschen Piémont en Oostenrijk zijn aangevangen, staat dan op onder den kreet: Leve Italië en Victor Emmanuel! Weg met de Oostenrijkers!" In het tweede ontvangt de weerbare jonge manschap den raad, de steden waar de opstand niet mogelijk is te verlaten en zich naar andere, waar die bereids gelukt is, hoe nader aan de Sardinische grenzen hoe beter, te begeven. Een ander artikel wil dat men, alvorens op Italiaansche of Hongaarsche soldaten te schieten, trachten zal hen te doen overloopen en hen die zulks doen willen als broeders te ontvangen. Het negende artikel spreekt van permanente krijgsraden, die bij alle aanranding der nationale zaak of van vreedzame burgers, binnen vier en twintig uren vonnis spreken zullen.

KEULEN den 13 April.

De beraadslagingen over het wetsontwerp betreffende den burgerlijken echt zijn dingsdag jl. in de Pruissische Kamer van Afgevaardigden voortgezet. De heer Reichensperger heeft zich, namens de Katholiek partij, sterk verklaard tegen de opneming van de uitdrukking „ een *waar* huwelijk", in het burgerlijke trouwformulier. Geen opregt Katholiek beweerde hij, of zelfs geen Christen, die iets meer was dan een gedoopte heiden, kon in een ander dan een kerkelijk ingezegend huwelijk een *waar* huwelijk erkennen. De Minister van eeredienst betoogde dat het woord volstrekt niet gebezigd was om tegenover de Katholieke opvatting van het huwelijk te stellen, maar alleen om de betrokken personen te doordringen van den ernst en het zedelijk gewigt der door hen volbragte stap. Na eenige discussie werd het amendement van den heer Reichensperger, om het woord *waar* weg te laten vallen, afgestemd. De overige §§ van den eersten titel werden daarop zonder veel discussie aangenomen. Bij de algemeene beraadslaging over den tweeden titel (echtscheidingen) werd door sommige leden van de regterzijde beweerd, dat de echtscheiding door deze wet al te bezwarend zou worden gemaakt. Van de zijde der Katholieken werd erkend dat het ontwerp op dit punt eenige concessiën scheen te doen aan hunne partij, en dat deze daarom hoopte dat de regterzijde het in zijn geheel zou afstemmen. De algemeene beraadslagingen over den tweeden titel liepen in deze zitting ten einde; den volgenden dag zou waarschijnlijk over het lot der wet in haar geheel beslist worden.

De Preuszische Staatsanzeiger behelst eenige mededeelingen aangaande de reis des Konings en der Koningin naar Napels en hun aanvankelijk verblijf aldaar. Door prinses Alexandrine vergezeld, verlieten HH. MM. Rome den 28 maart, vertoefden eerst te Albano, maakten een uitstapje naar het kasteel Gondolfo, het Albanisch meer en over Aricia naar Genzano, waar zij de villa van prins Sforza Cesarini bezochten. Van daar ging de togt naar Velletri, waar zij nachtkwartier hielden. Den volgenden dag werd de reis over Terracina naar Molo di Gaeta voortgezet, waar zij den 30 maart de villa van Cicero, thans het eigendom des Konings van Napels, in oogenschouw namen. Des namiddags van dien dag werd de stad Napels bereikt, waar de Vorstelijke reizigers hun intrek namen in het Hôtel d'Angleterre, van waar men het vrije uitzigt over de zee heeft. Eene aanzienlijke menigte had zich voor dit hôtel, dat prachtig ingerigt was, verzameld. HH. MM. werden hier door den Pruissischen gezant, den heer von Canitz, aan het hoofd der overige gezanten, verwelkomd. In weêrwil van het stormachtig weder maakten de Koning en de Koningin, na de bezoeken van den grootvorst Konstantijn en van de vorstin von Liegnitz ontvangen te hebben, eene langdurige wandeling in den tuin van het Koninklijk slot Capo di Monte. Den 1 april ontving de Koningin den Hertog en de Hertogin van Calabrië; later bezigtigde zij met den Koning de kerk van Santa Francesca en het Koninklijk slot, waarna de Koningin bezoeken aflegde aan de Koningin van Napels te Caserta, terwijl de Koning inmiddels het bevallig gelegen Campo Santo bezocht. De volgende dagen hebben HH. MM. reeds de voornaamste kerken en vele andere merkwaardigheden der hoofdstad in oogenschouw genomen. Zondag den 3 dezer woonden zij de godsdienstoefening in de kapel van het Pruissisch gezantschap bij en bezigtigden daarna de onder de bescherming des Konings staande Protestantsche school en de overige vertrekken in het gezantschapshôtel.

— Volgens uit Petersburg den eigenaar van het hôtel te Ems toegezonden berigt, is het nu zeker dat de Keizerin Weduwe van Rusland den 13 julij in die badplaats hoopt aan te komen.

— Te Frankfort had den 10 dezer wel een vertrouwelijk onderhoud tusschen eenige der voornaamste Bondsgezanten plaats, maar geene buitengewone zitting der Bondsvergadering, zoo als het gerucht gewild had. Wel heeft de militaire Bondscommissie eene zitting gehouden, in welke besloten zou zijn de bezettingen van Mainz en Rastatt aanzienlijk te versterken, terwijl bovendien de Oostenrijksche regementen aldaar nog in den loop dezer week op voet van oorlog gebragt en met een bataillon vermeerderd zouden worden. Nog zou, verhaalde men, Pruissen in de zitting der Bondsvergadering van donderdag, in gemeenschap met Oostenrijk, het voorstel tot mobilisering van een gedeelte des Bondslegers doen, welk voorstel bereids vertrouwelijk aan de overige leden der Vergadering medegedeeld zou zijn.

— Dè Bank- und Handels-Zeitung zegt uit eene goede bron te weten dat het doel der reis van den Aartshertog Albert naar Berlijn is om namens Oostenrijk te verklaren, dat het aan het Congres wil deelnemen en den eisch ter ontwapening laten varen, wanneer daarentegen besloten wordt het Bonds-contingent mobiel te maken.

— Verschillende berigten uit Weenen van 11 dezer stemmen hierin overeen dat zeer gewigtige bekendmakingen en besluiten dagelijks verwacht werden. In de Keizerlijke Staatsdrukkerij werden, met de noodige voorzigtigheids-maatregelen, zoo als het afsluiten van zetters en drukkers, officiële stukken in gereedheid gebragt.

— Een brief uit Weenen van 10 dezer, aan de Hamburger Börsenhalle, behelst de volgende bijzonderheden wegens eene overeenkomst, die tusschen de Kabinetten van Weenen, Berlijn en Londen gesloten zou zijn, ten opzigte van stappen, welke Pruissen en Engeland gezamenlijk bij het Kabinet der Tuilerien doen zouden, om het tot stand komen van een Congres nog mogelijk te maken. De twee laatst genoemde Kabinetten, zegt de briefschrijver, beschouwen deze hunne poging als de laatste krachtsinspanning om den Keizer der Franschen van zijn oorlogzuchtig voornemen betrekkelijk Italië af te brengen. Beide die bemiddelende Mogendheden toch zijn van die krijgszuchtige voornemens van Napoleon III overtuigd, en in deze overtuiging zijn zij van hier uit versterkt, naardien de geheime artikelen van het Fransch-Piemonteesch verdrag heden aan de Kabinetten van Berlijn en Londen even goed bekend zijn als zulks zes weken geleden hier reeds het geval was. Derhalve blijft er voor Pruissen en Engeland geene andere keuze meer over dan òf den Keizer der Franschen tot het aannemen der door Oostenrijk verlangde voorwaarden en grondslagen van het eventueel Congres te bewegen, òf — Oostenrijk in de verdediging der tractaten van 1815 met de wapenen bij te staan. Gelukt het eerste, dan komt het Congres tot stand en de uitkomst daarvan zal de bevestiging van den vrede zijn, naardien Oostenrijk dan de inwilligingen, tot het doen van welke het reeds vóór het opperen van een Congres besloten had, eerlijk en rondborstig maken wil. Mislukt daarentegen de poging van Pruissen en Engeland, dan is de Oostenrijksch-Pruissisch-Duitsch-Engelsche coalitie tegen Frankrijk en Piémont het onvermijdelijk gevolg, dewijl het dan niet meer hervormingen in Italië, of herziening der Oostenrijksch-Midden-Italiaansche bijzondere verdragen, maar verscheuring der tractaten van 1815 en de verovering van het Lombardisch Venetiaansch Koningrijk, als uitvoering van een der geheime artikelen van het verdrag tusschen Frankrijk en Piémont, geldt.

Dezelfde briefschrijver, die voor de waarheid van het bovenstaande zegt in te staan, voegt hierbij dat op genoemden dag de eerste geregelde recrutering in dit jaar had plaats gehad en bijna afgeloopen was, terwijl eene tweede buitengewone recrutering voor de deur stond. Het getal der in den geheelen omvang des Keizerrijks aangeworven manschappen bedraagt 87,000 man.

— De Boheemsche adel heeft zich vereenigd tot het overreiken van een adres aan den Keizer, waarin de gezamenlijke leden van dien adel zich bereid verklaren om, in geval van gevaar, het Vaderland met goed en bloed bij te staan, en de Regering van hare standvastige en opofferende getrouwheid verzekeren.

— Uit Bucharest meldt men dat de ministers Galesco, Katargi, Philippesko en Bratiano hun ontslag hebben gevraagd.

BRUSSEL den 14 April.

In de zitting der Kamer van Vertegenwoordigers op gisteren is namens de centrale sectie een afkeurend verslag uitgebragt over het amendement van den heer Malou, betreffende de voorgestelde wijzigingen in de kieswet. Ten aanzien van de gisteren medegedeelde verklaringen der Regering omtrent diezelfde wijzigingen, is het verslag der centrale sectie nog niet opgemaakt. Intusschen zijn de algemeene beraadslagingen over de zaak zelf, ondanks den tegenstand van de leden der regterzijde, die gewenscht hadden dat dit verslag vóór dien tijd in zijn geheel ware uitgebragt, aangevangen. Het beginsel, door de centrale sectie gehuldigd, is daarop met kracht verdedigd door den heer Moreau.

In deze zitting heeft de Minister van binnenlandsche zaken de mededeelingen gedeponeerd, welke de vroeger overgelegde documenten betrekkelijk de questie der Vlaamsche taal moeten aanvullen. Deze stukken zullen worden gedrukt.

PER TELEGRAAF.

LONDEN den 14 April.

De prorogatie van het Parlement is op dingsdag den 19, de ontbinding op donderdag den 21 dezer vastgesteld. De verkiezingen hebben in de steden en vlekken woensdag den 27 dezer, in de graafschappen den 2 mei plaats.

De Times deelt het antwoord mede, den 31 maart door den minister Buol den Engelschen zaakgelastigde Loftus gegeven, waarbij de voorstellen van Engeland, ten opzigte der onderwerpen welke op het Congres behandeld zouden worden, dus worden gewijzigd: Oostenrijk slaat voor dat het Congres over de middelen zal beraadslagen om Piémont tot het vervullen van zijne internationale verpligtingen te brengen. De inwilliging der van Oostenrijk verlangde hervormingen hangt van de daarbij belanghebbende Staten af. De waarde der internationale verdragen mag in het Congres niet betwist worden. Oostenrijk zal de Italiaansche tractaten die het gesloten heeft mededeelen, wanneer de andere Mogendheden hunne Italiaansche tractaten insgelijks ter tafel brengen. Noch de tractaten van 1815, noch die welke op hunne uitvoering betrekking hebben, zullen behandeld worden.

Het stoomschip Weser is met de berigten van New-York, van den 2 dezer, aangekomen. Het bevestigt zich dat de nederlaag van generaal Miramon volkomen is. Katoen. Middl. $12\frac{1}{4}$ c. Koffij en suiker vast. Meel flaauw. Tarwe en andere graansoorten stil. Illinois Central $67\frac{1}{3}$ a $\frac{1}{2}$ pct.; Bonds $87\frac{7}{8}$ a $88\frac{1}{8}$ pct. ex dividend. Vrachten naar Rotterdam meer gezocht. Wisselkoers op Londen $109\frac{3}{4}$ pct. Mobile katoen middl. $12\frac{1}{4}$ c. Savannah katoen $\frac{1}{2}$ c. flaauwer.

Het stoomschip la Plata is met de mail van West-Indië benevens 516,547 dollars aangekomen.

PARIJS den 14 April.

De Conferentie heeft de verkiezing van Vorst Couza erkend, maar onder voorbehoud van de regtsvragen. De Pays zegt dat het Congres vóór het einde van april zal geopend worden.

MARSEILLE den 13 April.

De paketboot die Konstantinopel den 6 dezer verliet is in onze haven binnengeloopen. Afgevaardigden van het eiland Samos waren in genoemde hoofdstad aangekomen, om te verklaren dat het eiland den nieuwen gouverneur Aristarchi niet erkennen zal. Zij eischen hunne plaatselijke vrijheden en dreigen anders met de verkiezing van een inlandschen Vorst. De heer Aristarchi wordt door Engeland gehandhaafd. De handelscrisis in de Donau-Vorstendommen stijgt. Er hebben verscheiden faillissementen plaats, onder welke die van één huis genoemd wordt welks passief de vier millioen francs te boven gaat. Het kamp bij Sophia is bestemd om een wakend oog op Servië en Bulgarije te houden. Het eigenlijk Turkije is nog rustig, maar de provincien van Griekschen oorsprong wachten den oorlog af, om het teeken tot eene beweging te geven. Het bevestigt zich dat de recruten in groote menigte het vaandel verlaten. — Uit Corfu meldt men dat de gedeeltelijke herkiezingen aldaar alle in vijandigen geest jegens de beschermende Mogendheid zijn uitgevallen.

Berigten uit Napels van gisteren zeggen dat de Koning op het uiterste lag. [Eene depêche uit Parijs in de Kölln. Zeitung zeide gisteren dat de Koning reeds overleden was.]

BERLIJN den 13 April.

De Kamer der Afgevaardigden heeft in hare zitting van heden de wet op het burgerlijk huwelijk met 206 tegen 109 stemmen aangenomen. Tegen stemden de Katholieken, de Polen en een gedeelte der fractiën von Arnim, Blanckenburg en Pückler.

Men zegt stellig dat Pruissen en Engeland het voorstel tot het houden van een Congres van vier groote Mogendheden, waaraan Oostenrijk geen deel zou nemen. van de hand gewezen heeft. De Nationale Zeitung juicht deze weigering luide toe.

MUNCHEN den 13 April.

De heer von Neumahr is tot minister van binnenlandsche zaken en de generaal Lüder tot minister van oorlog benoemd. Wie de departementen van justitie en finantien bezetten zullen is nog onbekend. De baron von der Pfordten zal gezant bij de Bondsvergadering en graaf Reigersberg gezant te Stuttgardt worden.

WEENEN den 13 April.

Men heeft heden uit Berlijn gunstige tijdingen aangaande de zending van den Aartshertog Albert. Onder de officieren hebben talrijke bevorderingen plaats gehad. — De beurs is vast.

TRIEST den 13 April.

Latere berigten uit Egypte luiden voor de zaak van het Suez-kanaal gunstig. Aan de ambtenaren is bevolen den heer de Lesseps in zijne pogingen te ondersteunen. De Gouverneur van Suez is afgezet.

BUCHAREST den 12 April.

Een helsch werktuig, dat tegen Vorst Couza gerigt zou zijn geworden, is in beslag genomen. Zeven personen zijn gearresteerd.

LONDEN den 14 April.

KOFFIJ vast; Ceylon Native 58/ a 62/. — SUIKER onveranderd. — THEE hooger; ord. Congo 14 a $14\frac{1}{2}$ d. — RIJST gevraagd. — PEPER en PIMENT vast. — Banca TIN 136/. — OLIEN. Raap- 38/, Lijn- 28/6, Patent- 42/. — IJZER 51/6. — TALK flaauw in loco 53/3. — VEEMARKT. Aangevoerd 540 Runderen, 201 Kalveren, 6080 Lammeren en Schapen en 210 Varkens. De prijzen voor Runderen waren merkelijk hooger.

LIVERPOOL den 14 April.

KATOEN. Heden werden afgedaan 7000 b. Prijzen onveranderd.

ANTWERPEN den 14 April.

KOFFIJ onveranderd. — SUIKER stil. — GRANEN. Tarwe Witte *f* $9\frac{3}{4}$ en roode *f* $10\frac{1}{4}$. Rogge *f* 6.

MADRID den 13 April.

Spanje $1\frac{1}{2}$ pc. 31.10; dito Binnenl. 3 pc. 41.70.

LONDEN den 14 April.

De Geconsolideerden 3 pc. 95 a $\frac{1}{2}$. Spanje $1\frac{1}{2}$ pc. $31\frac{1}{8}$ a $\frac{3}{8}$. Mexico 3 pc. 21 a $\frac{1}{4}$. Venezuela $4\frac{1}{2}$ pc. 41 a 42; dito Uitgestelde $16\frac{1}{2}$ a 17.

PARIJS den 14 April.

Frankrijk 3 pc. 67.70. Spanje $1\frac{1}{2}$ pc. $29\frac{7}{8}$; dito Binnenl. 3 pc. $39\frac{7}{8}$.

ANTWERPEN den 14 April.

Spanje $1\frac{1}{2}$ pc. $29\frac{1}{4}$; dito Binnenl. 3 pc. $39\frac{1}{2}$. Metall. Nationale 5 pc. 64.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 14 Maart.

Heden morgen heeft Z. K. H. de Prins van Oranje eenige personen, waaronder den Russischen Gezant, ten gehoore ontvangen.

— Het schilderijenmuseum van Z. K. H. Prins Frederik in het zoogenaamde huis van Meerman is dezer dagen weder met onderscheiden schilderstukken verrijkt geworden, allen nog afkomstig van wijlen Z. M. Willem I.

— Wij vernemen dat de toegang voor vreemdelingen tot 's Rijks museum in het Prins Mauritshuis dezen zomer ook 's zondags van 10 tot 4 ure zal zijn opengesteld.

— Heden zijn alhier gearriveerd de officieren, onderofficieren en manschappen van de verschillende regementen infanterie, die deel zullen nemen aan de schietoefeningen der normaalschool welke op morgen een aanvang zullen nemen.

— De stafmuziekanten van het regement grenadiers en jagers, deelgeregtigden tot het erlangen der chevrons voor langdurige militaire dienst, zijn ook met dat eereteeken voorzien, zonder echter daarbij in het genot te zijn gesteld der daarbij toegekende toelage, niettegenstaande de aan hunnen rang geassimileerde onderofficieren die toelage hebben verkregen, zoo ook de adjudanten-onderofficier, voor welke het dragen der chevrons niet is verpligt.

— De afdeeling 's Gravenhage, van de vereeniging het Metalen Kruis, 2de sectie, hield gisteren avond eene feestelijke bijeenkomst, bij welke gelegenheid aan de leden op plegtige wijze zijn uitgereikt de nieuw vervaardigde diploma's. Deze bijeenkomst kenschetste zich ook nu weder door echt kameraadschappelijken zin. Tot laat in den nacht bleven de feestelingen in gulle vrolijkheid bijeen.

— De Arr. Regtbank alhier heeft heden vrijgesproken de vijf knechts van den kurkenfabriekant v. d. B., aangeklaagd van mishandeling en verwonding van het zoontje van den stukadoor M. — Voorts stond te regt de persoon van J. H. van E., zaakwaarnemer alhier, aangeklaagd van beleediging van den Hoofd-Commissaris van politie en den plaatselijken adjudant alhier. Het O. M. heeft, onder aanneming van verzachtende omstandigheden, gerequireerd eene gevangenisstraf van 8 dagen en geldboete van *f* 8. De uitspraak is bepaald op heden over acht dagen.

— Ten einde de spoedige bebouwing van de nieuwe straat aan het Nagtegaalspad te bevorderen, zal van stadswege aan hen, die voornemens mogten zijn daar huizen te doen optrekken, de grond daartoe benoodigd tot buitengewoon lage prijzen worden afgestaan.

— Gisteren avond hebben eenige heeren aannemers eene vergadering gehouden, ten einde op middelen te ramen, die zouden kunnen strekken om de stijging van den prijs der steensoorten tegen te gaan.

ROTTERDAM den 14 April.

Van het ll. dingsdag alhier tentoongestelde vee zijn behalve het reeds vroeger vermelde, ook nog verkocht door den heer A. van der Burg aan den heer Blankenstein acht schapen, tegen *f* 44 het stuk.

Onderscheidene dagbladen hebben dezer dagen allerlei berigten medegedeeld omtrent het tijdstip van de hervatting der werkzaamheden door de Tweede Kamer, en omtrent hetgeen al of niet in deze zitting nog zou worden afgedaan. Stellige informatiën geven ons het regt de verzekering te geven, dat al die berigten ten eenemale uit de lucht zijn gegrepen. Ten aanzien van het tijdstip waarop de Tweede Kamer na Paschen weder zal bijeenkomen is niets hoegenaamd bepaald; al wat daarvan wordt gezegd, berust op geenerlei grond, die vertrouwen verdient. De oproeping der leden zal alleen dàn geschieden, wanneer de Regering met hare voorstellen betrekkelijk de spoorwegen gereed zal zijn en tevens andere onderwerpen in staat van wijzen zal hebben gebragt, en omtrent een en ander is tot heden niets bekend. Even voorbarig is het, nu reeds te zeggen, dat, behalve de spoorwegzaak, geene belangrijke onderwerpen meer zullen worden afgedaan. De ijver, met welken de voorloopige verslagen over de regterlijke organisatie en de slaven-emancipatie zijn uitgebragt, geeft veeleer regt tot het vermoeden, dat de Kamer (gelijk ook uit den inhoud dier verslagen blijkt) gaarne deze beide zaken tot eene beslissing wenscht te zien gebragt; en wat de Regering betreft mag, niet zonder eenigen grond, verwacht worden, dat zij al het mogelijke zal doen, om op bovengenoemde ontwerpen van wet tegen de aanstaande bijeenkomst der Kamer hare antwoorden gereed te hebben.

Bij Koninklijke besluiten is aan P. M. Montijn en R. Blok vergunning verleend tot de oprigting eener Nederlandsche maatschappij ter onderlinge pensioenverzekering aan ambtenaren en beambten; is de adjunct-commies bij de directie der marine te Amsterdam, J. Rivery Jr., op zijn verzoek, ter zake van ligchaamsgebreken, met den laatsten dezer, eervol uit die betrekking ontslagen, onder toekenning van zoodanig pensioen, als waarop hij bevonden zal worden aanspraak te hebben; — is de kolonel J. J. Verschoor, kommandant van het 5de regement infanterie, op zijne aanvrage, ter zake van langdurige dienst, op pensioen gesteld en het bedrag van dit pensioen bepaald op *f* 1800; — zijn benoemd bij het wapen der infanterie: bij het 1ste reg., tot majoor, de kap. der 1ste klasse H. van der Heyden, van het reg. grenadiers en jagers; bij het 2de reg., tot luit. kolonel, de majoor J. F. Vleugels, van het 1ste reg. van het wapen, en bij het 5de reg., tot kommandant van het korps de luitenant-kolonel J. Tegelberg, van het 2de regement infanterie; — zijn de 1ste luit. L. G. K. Mansfeldt, van het regement grenadiers en jagers, en de kapitein J. P. Hell, van het 2de regement infanterie, voor den tijd van één jaar, op non-activiteit gesteld; — is de kapitein F. G. van den Helm, van het 4de regement infanterie, ter zake van langdurige dienst, op pensioen gesteld en het bedrag van dat pensioen bepaald op *f* 1065; — is de heer C. L. Vlaanderen benoemd tot scheikundige voor de mineralogie in Nederlandsch Indië.

Wij vernemen dat, in plaats van den kapitein C. Butgault en den 1sten luit. jhr. P. F. O. Sickinge, aan wie door den Minister een eervol ontslag is verleend uit hunne betrekking van leden der commissie van de Normaalschietschool, zijn benoemd de 1ste luit. P. C. Everts van het reg. grenadiers en jagers en de 1ste luit. J. H. Witsenborg van het 1ste reg. inf.

Wij vernemen dat de navolgende officieren van het corps der genie verplaatst zijn geworden: de kapiteins-ingenieur J. H. Schäfer, van Vlissingen naar Bergen-op-Zoom; W. C. baron van Dedem van Bergen-op-Zoom naar Gorinchem, en G. Keiser van Utrecht naar Vlissingen. De 1ste luits.-ingenieur H. E. Beekman en J. T. Begen, respect. van 's Bosch naar Grave en van den Helder naar Delft, alsmede de 2de luits.-ingenieur K. Eland van Grave naar 's Bosch en F. W. Conrad van Gorinchem naar den Helder.

De Rijks commissie voor statistiek ingesteld bij Koninklijk besluit van 5 november 1858 (Staatsblad n°. 75) heeft, bij missive, aan de autoriteiten en collegien medegedeeld, dat zij op 15 maart ll. hare werkzaamheden heeft aanvaard, en daarbij herinnerd aan de bepaling van het 1ste lid van art. 8 van voormeld besluit, behelzende de bevoegdheid der commissie om over onderwerpen, tot haren werkkring behoorende, inlichtingen van alle collegien en ambtenaren te vragen. Dienvolgens heeft de Minister van Oorlog de militaire autoriteiten uitgenoodigd, de inlichtingen welke door genoemde commissie betrekkelijk onderwerpen van statistiek mogten worden gevraagd te geven, tenzij bijzondere redenen hen mogten nopen, deswege alvorens de bevelen van den Minister te vernemen.

Bedankt: voor het beroep naar de Hervormde gemeente te Kesteren (cl. Tiel) door ds. S. Hogerzeil, pred. te Nieuwe Tonge.

Door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Sluis in Zeeuwsch Vlaanderen is uit het bevorens vermelde twaalftal geformeerd het volgend zestal van predikanten: dd. A. Dekkers, te Hedel; H. W. Eigeman, te Hierden; L. de Geer, th. dr., te Bunschoten; H. Q. Janssen, te St. Anna ter Muiden; W. J. Jorissen Mz., te Oud-Loosdrecht, en F. A. van Loenen, te Vianen.

— Dezer dagen is te Schiedam eene vereeniging tot stand gekomen ter beoefening der natuurkundige wetenschappen, onder den titel van Martinet.

— Bij de gisteren te Sliedrecht plaats gehad hebbende herstemming van een lid voor de Prov. Staten, ter vervanging van wijlen mr. W. A. van Aken, bekwamen van de 356 geldig uitgebragte stemmen de heeren W. M. van Haaften 258, en J. D. van Slijpe 98 stemmen, zoodat de eerstgenoemde als zoodanig is gekozen.

— De heer H. J. Dijckmeester, van Tiel, werd heden aan de Leydsche Hoogeschool tot doctor in de beide regten bevorderd, na verdediging van zijn academisch proefschift: over de uiterste wil bij Openbare acte.

— De hoogleeraar Goudsmit zal naar wij vernemen aan het dringend verlangen van velen voldoen, en diens schoone Oratie, waarmede zijn Hooggel. onlangs het professoraat in de regtsgeleerdheid aan de Leydsche Hoogeschool heeft aanvaard, de volgende week bij den boekhandelaar Jac. Hazenberg Cornsz. in het licht verschijnen.

— De heer F. J. Millard is benoemd tot leeraar in de Engelsche taal aan het stedelijk gymnasium te Amsterdam.

— Gisteren is te Vlissingen aangekomen Zr. Ms. schroefstoomschip Vesuvius, onder bevel van den luit. ter zee 1ste kl. J. O. H. Arntzenius, van het Nieuwe Diep.

— Eergisteren heeft te Breda de openbare aanbesteding plaats gehad van het onderhoud der verschillende vestingwerken en gebouwen over het jaar 1859/60. 1°, de metsel- en timmerwerken, waarvan is aannemer geworden de heer C. Oosterman aldaar, voor de som van *f* 4440; de gebouwen, behoorende tot de Koninklijke Militaire Akademie, de heer C. J. Murijnen te Breda, voor de som van *f* 4420; 3°. de aardewerken en beplantingen, de heer J. Schuller, te Terheyden, voor de som van *f* 1620.

— Op de gisteren te Arnhem gehouden paardenmarkt waren aangebragt 162 stuks paarden en veulens. De prijzen waren: hengsten *f* 80 tot *f* 400, ruinen *f* 100 tot *f* 400, merriën *f* 150 tot *f* 500 en veulens *f* 40 tot *f* 60. De handel was gering.

— Op de eergisteren te Zwolle gehouden voorjaars en palmpaardenmarkt, waarop gewoonlijk in de beste soorten meer handel is dan op de eigenlijke markt, waren zeer schoone paarden aangebragt. De stemming was echter zeer flaauw, hetgeen vooral aan de buitengewone eischen der houders en aan het gebrek aan vreemde koopers moet worden toegeschreven.

— Te Groningen is gearresteerd de verwersknecht H. K., oud 36 jaren, wegens mishandeling van zijn negenjarig nichtje, dat in zijne woning opgenomen en aan zijn gezag toevertrouwd was. Toen men ll. zondag avond een kreunend geluid hoorde, heeft men de deur ingetrapt, daar men vreesde dat het kind vermoord zou worden, welks aangezigt zoodanig was opgezwollen, dat haar oog niet meer zigtbaar was, terwijl haar mond eveneens opgezwollen en haar linkerarm gebroken was. Nadat het kind eerst eenigen tijd door de buren verpleegd was, is het in het gesticht der Liefde overgebragt.

— Wij ontvangen heden het belangrijk berigt, dat door de Pruissische Regering is bekend gemaakt, dat, met ingang van 1 maart 1859, de passage van schepen

door de schipbrug te Keulen van allen tol is ontheven; alsmede dat de tolgelden, welke na 1 maart mogten betaald zijn, door de belanghebbenden aan het hoofdkantoor te Keulen kunnen worden terug ontvangen. (A. C.)

— Wij lezen in het Parijsche dagblad l'Univers het navolgende: „ De orde der Jezuïten heeft, na lang wachten en na dringende aanzoeken, van de Nederlandsche Regering verlof verkregen tot het vestigen van eene zending in Nederlandsch Indië. Onderscheidene zendelingen zijn reeds gereed om zich naar Batavia te begeven en zich bij den apostolischen vicaris te vervoegen."

KOLONIEN.

BATAVIA den 23 Februarij.

Den 8 dezer heeft de stoomboot Koningin der Nederlanden, kapitein Lewis, deze reede verlaten, zich begevende over Muntok en Riouw naar Singapore tot het overbrengen en afhalen der landmail-paketten. Het getal brieven, dit maal verzonden, was als volgt: per overlandmail via Marseille 6739, via Trieste 2700 en via Southampton 488 stuks, en naar Singapore 1381, Banka 272, Billiton 21, Palembang 342 en Riouw 163 stuks; totaal 12,106 stuks.

— De telegraaflijn tusschen Bezoeki en Samarang is voor het publiek geopend.

— Den 5 dezer had te Passaroeang de feestelijke inwijding plaats van het nieuwe gebouw der Societeit Harmonie. Het geheel bestaat uit drie groote zalen, door keurig uitgewerkte kolonnades van elkander gescheiden. Het midden stelt eene prachtige, hoog verwelfde balzaal voor, terwijl die daarnevens voor eet- en billardzalen dienen. Deze beide loopen uit in vergaderzaal, bibliotheek, toiletkamer en buffet, welke allen, gelijk de groote zalen, hooge, luchtige appartementen daarstellen. Een aantal kroonlampen voor gaz-verlichting strekt tot versiering en gemakkelijke verlichting van het gansche gebouw.

— Van Grissee wordt gemeld, dat aldaar een artesische put wordt gegraven, wat hoogst nuttig is voor de ingezetenen, daar er bijna volslagen gebrek aan drinkwater is.

— Door de zware branding, welke gedurende een geruimen tijd op de kust heeft gestaan, is aan het zeehoofd te Tagal eene belangrijke schade toegebragt: de aaneengeschakelde palenrij van het oostelijke gedeelte is tot op de hoogte van laag water geheel weggeslagen, als ook de gekoppelde palenrij aan de buitenzijde over e[illegible]engte van 70 Nederlandsche ellen, waardoor d[illegible]tenglooijing over eene lengte van bijna 80 Neder[illegible]sche ellen vrij sterk is uiteen gezakt, en de bloksteenen losgeraakt en hier en daar over elkander geschoven zijn. Het wegslaan der palenrijen schijnt hoofdzakelijk een gevolg te zijn van de vernielende werking van den zeeworm, waardoor de palen, die bij het leggen van het zeehoofd in 1854 van 22 tot 25 Nederlandsche duimen dik waren, thans reeds tot op 8 a 10 duimen afgeknaagd zijn.

— Volgens berigten van de Wester-afdeeling van Borneo over januarij 1859 was het grootste gedeelte van de voor den aanbouw van rijst bestemde velden te Pamangkat weder beplant. De katoen-aanplanting stond redelijk goed; ongeveer 1000 plantjes van onderscheidene soorten waren geplant. De koffij-aanplantingen stonden zoowel in het Sambasche als te Pamangkat zeer gunstig. 10,000 boomen van eene aanplanting, in 1855 aangelegd door den Pangeran Bandhara te Rantau Panjang, leverden reeds vruchten. 5000 koffijboompjes waren in het Montradosche van Sambas aangebragt en ter uitplanting afgegeven aan de Dajaks. Over het algemeen stonden de overige koffijboomen in deze afdeeling gunstig, even als de aanplantingen in het Singkawangsche. De ongunstige weêrsgesteldheid had overigens in de afdeelingen Montrado en Singkawang eenen nadeeligen invloed op den landbouw. In de afdeelingen Mampawa en Landak en Tajan werden goede padi-oogsten verwacht.

— Volgens de laatste berigten van Palembang was het in weerwil van de daartoe aangewende pogingen nog niet mogen gelukken de doessoen Djati in te nemen. Bij twee aanvallen op die sterkte, op den 10 en 15 januarij, zijn 2 dooden en 46 gewonden gevallen; onder deze laatsten de majoor van den Bergh, de kapitein Hormann en de luitenants Gey van Pittius en de Grijs. Een groot aantal vijanden en daaronder drie aanvoerders zijn gesneuveld. Eene aanzienlijke hoeveelheid levensmiddelen, salpeter en houtskool van de opstandelingen is buit gemaakt en vernield. Het ongunstige jaargetijde werkte nadeelig op de gezondheid der troepen en belemmerde de operatien, zoodat het noodig is geacht versterking van manschap en materieel naar het tooneel des oorlogs te zenden. Ter hoofdplaats en in de beneden-divisien was alles rustig, en ook uit de boven-divisien waren gunstige berigten ontvangen.

— Als passagiers zijn van Java naar Nederland vertrokken: Per Twee Gezusters, kapit. Keuzekamp, de heeren Deeleman, Lamberg en Insinger. — Per Louise, kapit. Buys, de kapitein ter zee A. van Wachendorff van Rhijn, luit. ter zee 2de kl. de Haan, matroos 3de kl. J. P. Schippers, en de heer Dumoulin met familie. — Per Jan van Hoorn, kapit. Möls, de heer van der Goes en familie. — Per Walvisch, kapitein Schut, de heeren Rabens en echtgenoot, en van Dijk. — Per Nieuw-Holland, kapit. Tuk, de heer de Bruyn en familie, mevr. de van Lawick van Pabst en 1 kind, de jongeheeren Mechelen en F. Schalk. — Per Koning Willem II, kapit Zeylstra, de heer van Driesche en familie, mevr. de wed. Wessels met twee kinderen en twee inlandsche bedienden.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 14 April.

OVERLEDEN: H. Gijzen, d., 11 j. — J. P. A. van Brussel, z., 13 j. — C. H. van der Heyden, z., 6 j. — J. Mooy, z., 1 j. — P. A. Demercie, wedr. van E. Degens, 80 j.

BEVALLEN: C. H. Bos, geb. Wentzel, d. — A. M. Dam, geb. Kool, z. — J. van der Ros, geb. van der Velden, z. — C. J. van der Meer, geb. Pijnaken, z. — A. van der Werff, geb. Weysters, d. — M. Akkersdijk, geb. Schlimmer, z. — A. H. Brisban, geb. Mojel, z. en d. — J. M. van der Linden, geb. Siebregt, d. — A. C. Kroes, geb. Rutgers, z. — J. C. Meijer, geb. Kelder, d. — A. J. van der Woerd, geb. Knoppers, z. — A. Edenburg, geb. de Heer, z. — H. Westdijk, geb. Slooter, d.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 14 April.

2 maanden.		Kort.
Londen...	11.65	11.70
d.° 3/m.	11.62½	—
Parijs . .	55 11/16	56
d.° 3/m.	55 9/16	—
Bordeaux.	55 7/16	55⅝
Genua. . .	45¾	—
Livorno. .	39¼	-
Napels . .	78	—
Petersb. .	170	—
Hamburg.	35 3/16	35⅜
d.° 3/m.	35 1/16	—
Antwerp	—	1
6 weken.		Kort.
Frankfort	99½	—
Augsburg	99	—
Weenen. .	99	—
Triest. . .	98⅝	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 14 April.

2 maanden			Zigt.	
Londen. .	11.62½	g	11.67½	g
Parijs. . .	55⅝	g	56 15/16	g
Bordeaux.	55½	g	—	g
d.° ½ m.	55½	g	—	g
Genua . .	45¾	g	—	g
Livorno. .	39	g	—	g
Napels . .	78	g	—	g
Hamburg.	35⅛	g	35⅜	g
3 maanden.			Zigt.	
Madrid . .	239	g	—	g
Cadix. . .	241	g	—	g
Sevilië . .	238	g	—	g
Bilbao . .	238	g	—	g
Lissabon .	40¾	g	—	g
Porto. . .	40¾	g	—	g
Petersb. .	170	g	—	g
6 weken.			Zigt.	g
Weenen ..	98	p	—	g
Augsburg	99	g	—	
Frankfort.	99¼	g	—	

Rotterdam ⅛.

Beursberigten.

LONDEN den 13 April.

3 pc. Cons.cont.	95⅛	a	95¼	3 pc. Peru. . . .	70	a	72
id. id. op tijd	95¼	-	—	4½ pc. id. Urib.	81	-	83
5 pc. Oostenrijk	58	-	63	id. te New-Y.	79	-	81
4½ pc. België..	98	-	100	3 pc. Portugal.	44½	-	45½
5 pc. Braz. 1824	100	-	101	5 pc. Rusland.	110	-	112
id. 1829/39 . . .	101	-	—	4½ pc. idem. . .	99	-	100
id. 4½ pc. 1852	94	-	96	3 pc. Spanje. . .	43½	-	44½
idem 1858. . . .	93¾	-	94¼	1½ pc. idem. . .	30	-	30½
6 pc. Buen.-Ayr	78	-	80	idem Amort. . .	8½	-	9½
3 pc. Chili. . . .	102	-	104	id. Cert. Coup.	4¾	-	5¼
6 pc. idem. . . .	73	-	76	5 pc. Sardinië.	78	-	80
5 pc. Denemark	100	-	102	6 pc. Turkije. .	87¾	-	88¼
3 pc. idem . . .	84	-	87	idem Nieuwe. .	77⅞	-	78
2½ pc. Holland.	63	-	65	4 pc. idem. , . .	102½	-	102¾
4 pc. idem. . . .	98	-	100	5 pc. Venezuela	41	-	42
Ecuador.	16¾	-	17¼	idem Uitgest. .	17	-	17½
id. Land-warr.	5¼	-	5¾	WisselAmst. krt.	11.14	a	14½.
2½ pc. Grenada.	19	-	20	idem 3 m.	11.16½	-	16½.
d. Uitgestelde	5¼	-	5¾	id. Parijs kort. . . .	25. 2½	-	7½.
3 pc. Mexico.	20¾	-	21¼	idem 3 m.	25.25	-	30.
4½ pc. Peru. . .	89	-	91				

Binnenlandsche fondsen vast met weinig handel. Buitenlandsche over het algemeen iets aangenamer.

AMSTERDAM den 14 April.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½ pCt.		62¼	62⅝	62¼
„	dito dito 3	„	75	75⅛	
„	dito dito 4	„	96⅞	97¼	96⅞
„	Amort-Synd...3½	„	93¼	93⅜	
„	Handel-Maats.4½	„	140⅝	141	140⅝
„	O. I. Leening 4	„			
„	Leen. Holl. Sp. 4½	„			
„	Rijn-Spoorw...4½	„			
„	Maats. v. Weld. 4	„			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½	„	50¾		
Frankrijk,	Certificaten....3	„			
Spanje, ..	Buitenlands. ..1½	„	29¾	29 15/16	29 13/16
„	dito 3	„	42⅞	43	
„	Binn. a ƒ 6000 3	„	39⅝	39⅞	39 11/16
„	Amort. Schuld.........				
„	Bew. v. Coup..........				
Portugal,	Oblig. ....3 pCt.		44 1/16	44¼	44⅛
„	dito 1856/57..3	„	43⅝	43¾	43 11/16
„	dito Uitgest...				
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5	„	102⅝	102¾	102⅝
„	dito 1828/29..5	„	101		
„	Cert. 1831/33..5	„	87½		
„	dito 1840......4	„	83½	83⅝	83½
„	dito *Stieglitz* ..4	„	84⅛		
„	dito d.° Nieuwe 5	„	94⅞		
„	dito d.° 1855 N.5	„	99¼	99½	99¼
„	dito te Londen 4½	„	96¼		
„	dito v. Assign. 6	„	65		
„	Inschr. dito ...6	„			
Polen,....	Aand. 1835.........ƒ		154		
„	Obligatien......4 pCt.		79		
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5	„			
„	dito dito 4	„	52		
„	dito Met. Oude 5	„	56⅝	57¾	56¾
„	dito N. te Ams. 5	„	71½	71⅞	71½
„	dito Nat. Met. 5	„	60⅞	61⅞	60 15/16
„	dito Metall.....2½	„	30¼	30¾	30¼
„	Wen. Ad. fl 250 4	„ ƒ	276	278	
Brazilië,	1839, £ 100 5	„	98⅜		
Equador,	£ 100...........1	„	16		
„	Onbepaalde....1	„	15½		
Venez.,...	Obligatien......5	„	39⅞	40½	
„	Uitgestelde 2½	„	16½	16⅝	
Grenada,	Obligatien......3¾	„	17	17¼	
„	Uitgestelde		5 5/16		
Mexico,..	Obligatien......3	„	19 7/16	19½	
„	dito Onbep....3	„			
Illinois,	7	„	81½		

Rusland, Cert. te Londen, 5 pc., 100; dito Spoorw. Aand., 5 pc., 73; dito volgef., 231½ a 231¾. Weener Bankact. ƒ 861 a ƒ 867. Brazilië, 1858, 90⅝. Philad., bij Hope & Co., Lr. A, 94 a 94¼; dito Lr. B, 97¼; Griekenland, 1825, 5 pc., 3 7/16 a 3½.

Beleening 3 pc. Prolongatie 3 pc. Disconto 3 pc.

De stemming was in meest alle fondsen zeer gedrukt. Oostenrijksche zijn wederom merkelijk lager verhandeld. Venezuela's alleen werden tot hoogere prijzen geplaatst.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 62¼. Spanje, 1½ pc., 29¾; dito Binnenl., 3 pc., 39⅝. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 56¾; idem Nationale, 5 pc., 60 15/16 a 61.

ROTTERDAM den 14 April.

			l. k.	h. k.	gbl. k.
Nederl...	Werk. Schuld 2½ pCt.		62⅜		
„	dito dito 3	„	74⅞		
„	dito dito 4	„	97		
„	Amort. Syndic. 3½	„	93⅝		
Spanje,..	Obl. 3 nu.....1½	„	29½	29¾	29¾
„	Binnen. a 6/m. 3	„	39⅜	39⅞	39 9/16
Portugal,	Oblig. 1853....3	„	43 13/16		
„	dito 1856/57 ..3	„	43⅝		
Rusland,	bij *Stiegl.* 1855.5	„	99 7/16	99½	99 7/16
„	Spoorw. Aand. ƒ	„	232½		
Oostenr.,	Metalliek.......2½	„	31	31½	31
„	dito Oude........5	„	57¼		
„	Nationale....... 5	„	60⅞	62¾	61⅛
Venezuel.	Oblig. 5	„	39½		
Grenada..	....................3¾	„	16⅞		

Onze Nationale fondsen waren heden zeer vast in prijs. De markt in buitenl. effecten opende ongeveer op de slotprijzen van gisteren, doch verflaauwde onmiddelijk en blijft inzonderheid ten opzigte van Oostenrijksche fondsen zeer gedrukt; de handel was hierin zeer geanimeerd.

Het Commité der Effectenhandelaren
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Spanje Cert. Coupons 4⅞. Portugal 1856/57, 3 pc., 43⅝. Rusland Cert. 1855, 5 pc., 99½. Oostenrijk Metalliek, 2½ pc., 31; dito Nationale 5 pc. 61¼ a 61⅜, gebl. 61⅜. Illinois, 7 pc. 81¼.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA, Vier Gezusters, Bik. — 5580 b. Koffij, 2421 kan. Suiker, 869 sch. Tin en 1287 b. Bindr., N. H. M.

BATAVIA, Julia, van der Kolff. — 3857 b. Koffij, 803 kan. Suiker, 68 k. Indigo, 392 sch. Tin en 777 bos. Bindrotting, N. H. M.

NB. In de Carga van de Margaretha Elisabeth, kapit. B. van den Boogaardt, komt voor: 77 fusten Wijn, J. Aengenent en H. van Noy, moet zijn: 45/1 en 10/2 boten Wijn, 18/1 en 4/2 pijpen Spiritus.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 14 April.

AFLOOP der FRUITVEILING.

30	v. Rood Smyrna Rozijn............	ƒ 5½
3	„Zwart „ „	- 9½ -
7/2, 7/4	doozen Sultana „	- 28 -
168/1, 828/2, 739/4	„ Smyrna Vijgen	- 6½ a ƒ 12
178	kistjes Elemé „	- 14

AFLOOP *der heden alhier gehouden Veilingen van* TABAK *en* SIGAREN:

Door de N. H. M.: 849 p. Java Tabak (Plantage E B) verk. van 17½ tot 114 c.

Door Particulieren: 48 v. Maryland Tabak (Sonborn) verk. van 14½ tot 32½ c.; 238 cer. Cuba Sagua Tabak verk. van 40 tot 85½ c.; 27 v. Kentucky Tabakstelen verk. van ƒ 7 tot ƒ 8¼; 62 p. Manheim Tabak verk. a 17¼ c.; 11 p. Zandblad 1 kav. verk. a 12 c., 3 kav. opgeh. a 12 en 12½ c. en 1 kav. niet geveild; 93 p. Grieksche Tabak 5 kav. opgeh. a 20 c. en 4 kav. verk. van 13¾ a 18 c.; 29 cerjs. Bindstroo verk. van 63½ a 64 c.; 395,000 stuks 1858 Manilla Sigaren (Havana fatsoen): 10,000 Imperiales 1 kav. opgeh. a ƒ 90, de overige kav. niet geveild; 20,000 Regalia 1a. en 25,000 dito 2a. niet geveild; 260,000 Super. 2a. verk. a ƒ 29½; 80,000 Super. 2a. (gew. fatsoen) 1 kav. verk. a ƒ 27¼, de overige a ƒ 28; 450,000 st. 2a. Super. Cartados 1857 Manilla Sigaren 1 kav. verk. a ƒ 23, 7 kav. opgeh. a ƒ 23½, de overige kav. niet geveild.

DROOGERIJEN. Afloop der heden door de NHM. gehouden veiling: 893 k. Japansche Was, verk. van ƒ 32 tot ƒ 37; 127 b. Cowry Grim Copal verk. a ƒ 9; 96 p. Cassia Vera verk. van 38 tot 38½ c.; 627 p. Gambier verk. van ƒ 9. 90 a ƒ 10. 10; 17 k. Kaapsche Aloë verk. van 23½ tot 25½ c.; 1 kistje Drakenbloed verk. a ƒ 2. 55; 13 k. Siam Sago verk. van ƒ 13. 50 a ƒ 14. 10; 305 z. Sagomeel verk. van ƒ 7. 30 a ƒ 7. 80.

De afloop der heden alhier door de N. H. M. gehouden veiling van circa 29000 Ned. ℔ Australische TALK, liggende alhier, en van circa 35000 Ned. ℔ Cochin COCOSOLIE, liggende te Amsterdam, is geweest als volgt:

AUSTRALISCHE TALK.

5 F., ca.	2000 Ned. ℔	blank en hard...	ƒ 28½ a —.
67 „ „	26000 „ „	egaal helder geel.	- 28 „ 29.
2 „ „	800 „ „	geel, iets onzuiver	- 27½ „ —.

COCHIN COCOSOLIE.

91 F., ca. 37000 Ned. ℔ prima wit....... ƒ 24¾ a 25¼.

COCOSOLIE. Heden zijn nog gedaan 15000 kil. prima wit en 15000 kil. goed wit Cochin particuliere aanvoer; men houdt thans ƒ 25½ en ƒ 25. Verder is gedaan bij partij prima PALMOLIE tot ƒ 26 en prima † tot ƒ 25.

SCHIEDAM den 14 April.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 146 ℔ Fransche ƒ 168 ct. 150 ℔ Belgische ƒ 172 6/w.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust, ƒ 13,75,
JENEVER, „ „ „ „ „ - 19,25,
Amst. proef, „ „ „ „ „ - 20,50,
alles zonder de belasting.

SPOELING, per Ketel................ - 0.60.

DELFT den 14 April.

BOTER. Heden zijn de prijzen geweest ƒ 44 a ƒ 50. Ter markt zijn verkocht 309/8 en 200/16 vaten.

GOUDA den 14 April.

KAASMARKT zonder aanvoer in eene gedrukte flaauwe stemming. — VEEMARKT met tamelijken aanvoer, niet zoo vlug als voorgaande marktdag afgaande.

AMSTERDAM den 14 April.

SUIKER. Gisteren zijn afgedaan 3284 kr. Java per Caroline, tot ƒ ¾ onder Maart.

KRUIDENIERSWAREN. De gisteren gehouden veiling is afgeloopen als volgt: van de 425/1, 1496/2, 940/4 ks. Smirna Vijgen zijn 2 kav. opgeh. tot ƒ 16 en de overige niet geveild; van de 48 v. zwart Rozijn zijn 20 v. opgeh. tot ƒ 8 en de overige niet geveild; 20 vs. Malaga dito verk. tot ƒ 13½ a ƒ 14¼; 24 f., 27 vs jarige Krenten verk. tot ƒ 7¾ a ƒ 8⅝; 10 carotels nieuwe Zantische dito verk. tot ƒ 15⅝ a ƒ 16¼; 6 f. dito opgeh. tot ƒ 8; 220/1, 100/2 k. Valentia Rozijn verk. tot ƒ 3⅛ a ƒ 3⅜; 5 matt. Dadels verk. tot ƒ 6½; 15 vs. Krenten opgeh. tot ƒ 8¼; 4 f. dito opgeh. tot ƒ 8; 59/1, 8/2 k. Muscadel Rozijn verk. tot ƒ 26½ a ƒ 26¾; 200/1 k.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (NW-ZW. later omloopend.)
Aangekomen.
14 *april* Nieuw-Lekkerland, Hoffman, Hellevoet
Vertrokken.
Catharina Maria, v. d. Tak, Hellevoet

Hellevoetsluis *Aang.*
14 *april* Soeblomsten, Holm, Bergen
Alliance, Jean, Dinant
Jupiter, Bengtsson, Stettin
Hilda, Cloak, Brouwersh.
Catharina Maria, v. d. Tak, dito
Temora (st.), Londen
Haabet, Buck, Grenaae
Abelone, Ohle, IJstad
Vertrokken.
14 Balmoral (st.), Bristol
Adm. Ver-Huell (st.), Havre
Nieuw-Lekkerland, Hoffman, Brouwersh.
Maasstroom (st.), Stettin
Zeilklaar.
Achilles, Spedden, New-York
(Z.W.—Z.Z.O.)

Brielle (Wt. N—WZW)
Aangekomen.
14 *april* Admir. Cator (st.), Hartlepool
Seagull (st.), Hull
Enchantress (st.), dito
Zwei Gebrüder, Doyen, Bremen
Vertrokken.
Prins v. Oranje (st.), Duinkerken
Middlesbro' (st.), Middlesbro'
Concordia (st.), Londen

Maassluis *Vertr.*
13 *april* Geertruida Jacoba, Potjer, Koningsb.
Phönix, Bolwin, avont.
14 Niets gepasseerd.
(N.N.W.—Z.Z.W.)

Zierikzee *Aangek.*
12 *april* Jeune Marie, Delis, Vannes n. Schiedam

Texel (O.Z.O.—N.O.)
13 *april* Flambeau, le Goupil, Carentan
Effort, Hogg, Shields
Minister Thorbecke (st.), Hull
Helios, Asmundsen, Christiania
Eyr, Holst, Frederikstad
Frederika, Dahm, dito
George Washington, Svendsen, dito
14 Flora (st.), Londen
Lion (st.), dito
Bellona, Cornelissen, Noorwegen
Vertrokken.
13 Preciosa, Ouwehand, Lissabon
St. Jean Baptiste, Gloahec, Nantes
Philantrope, Therel, Havre
Cornelia, Bijkerk, Lond.
Ann, Simpson, Newcastle
Prov. Overijssel, Gruppelaar, dito
Stad Goor, Velthuis, dito
Noordster, Brouwer, dito
John & Mary, Hedley, d.°
Jansjen, Meijer, dito
Labberdaan, Ohlmann, IJsland
Ariel, Heggelund, Tromsoe
Richard & Clara, Tyve, Tonsberg
14 Corneliszoon, Timmer, Teneriffe
Caprice, Renier, St. Malo

Vlie *Aangek.*
11 *april* Stad Enschedé, Niggebrugge, Dundee
Rebecca, Baltzersen, Noorwegen
Vertrokken.
Mercurius, de Boer, Noorwegen

Vlissingen (N.) *Aang.*
13 *april* Noordster, Luteyn, Batavia n. Middelburg
Elvira, Santalauri, Havanna

—o—

Manilla *Vertrokken*
14 *febr.* Koophandel, Crevecoeur, Sydney

Shanghae *Vertrokken*
19 *febr.* Jacob & Anna, Petersen, Japan

Hong Kong *Aang.*
24 *febr.* Johanna, Piccardt, Cardiff
Vertrokken.
22 Wilhelmine, Thomsen, Kaap de Goede Hoop en Rotterdam

Whampoa *Aangek.*
.. *febr.* Bellona, Kluin, Macao

Macao *Aangek.*
17 *febr.* Drie Gebroeders, Kramer, Hong Kong
14 van der Palm, Bouwmeester, dito

Port Philip *Vertr.*
14 *febr.* Amalia Augusta, v. Marle, Batavia

Geelong *Vertr.*
12 *febr.* Maria Veronica, Mulder, Batavia

Batavia *Aangek.*
22 *febr.* Henriette Geertr., de Boer, Amst.
Vertrokken.
23 Twee Anthony's, v. Rijn v. Alkemade, Rott.
Zeenymph, Witsen Elias, Samarang
Broedertrouw, Rotgans, dito
Zwaan, v. Hemert, dito

Cheribon *Aang.*
10 *febr.* Burgemeester Hoffman, Dijkama, Batavia
Willem Eggerts, Faber, dito
Almonde, Surie, dito

Singapore *Aangek.*
26 *febr.* Twee Jeannes, v. d. Windt, Macao (vertr. 28 naar Penang)

Penang *Aangekomen*
25 *febr.* Java, van Dam, Bombay
3 *maart* Economist, Olivier, Singapore

Alexandrië *Vertr.*
23 *maart* Vasco de Gama, de Groot, Falmouth

Konstantinopel
Vertrokken.
16 *maart* Aurora, Brouwer, Galatz
17 Helena Jacoba, Boomgaard, Zwarte Zee
19 Jonge Willem, Visser, Falmouth
Susanna Elsina, Krans, dito
22 Crescendo, Vos, dito
25 Wubbo & Wilem, Bontekoe, Zwarte Zee
Jan Veenhoven, Nip, dito

Bordeaux *Aangek.*
11 *april* Grietje Bos, Hoff, Dordt
Jeanne Marie, Kolle, Amsterdam
Tobina, Wortelboer, dito
Paquette de Hamburgo, Telleria, Rotterdam
Vertrokken.
Bordeaux (st.), Rotterd.

St. Nazaire *Aangek.*
9 *april* Apollos, Hochland, Amsterdam

Belfast *Vertrokken.*
13 *april* Zuidlaren, Drent, Liverpool

Liverpool *Uitgekl.*
12 *april* Lydia, Dobson, Rotterdam
In lading.
Anna Catharina, Huges, Pernau

Cardiff *Aangek.*
9 *april* Catharina, Hillebrandt, Amst.

Falmouth *Vertr.*
12 *april* Queen of the Usk, Scantlebury, (v. Rott.) Liverpool
Charles Wood, Pearson, (v. Aux Cayes) Amst.

Dartmouth *Vertr.*
12 *april* Jane Goodyear, Ball, Amsterdam

Goudstaart *Gepass.*
12 *april* Ida Mathilda, Gronow, Soerabaija naar Amsterdam

St. Albanshoofd
Gepasseerd.
12 *april* Tweelingzusters, Carst, Padang n. Amst.
Vice-Admiraal Gobius, v. d. Linden, Banjoewangie naar Rotterd. (108 dagen reis; alles wel aan boord)

Ryde *Aangekomen*
Aan de Motherbank
12 *april* Donna Johanna, Borst, Delfzijl naar Maroim

Wight *Gepasseerd*
... *april* Louis, Hessels, Amst. naar Batavia

Douvres *Gepass.*
11 *april* Ottolina, Prange, Hartlepool n. Singap.
Maria Adriana, v. d. Held, Rott. n. Batavia

Deal *Gepass.*
13 *april* Richard Thornton, Ramsay, Batavia n. Londen

Londen *Uitgekl.*
13 *april* Horeb, Darling, Rotterdam
Aangekomen.
13 Eendragt, Fortuin, Workum

Hull *Aangek.*
12 *april* Aaltje Brongers, Kuperus, Sevilla
Cath. Luitgarda, Stuitje, Groningen

Stockton *Aangek.*
11 *april* Margrieta, Meijer, Kampen
Cora Léon, Michel, Rott.

Hartlepool *Aangek.*
9 *april* Margrietha Antina, de Boer, Antwerpen

Sunderland *Aangek.*
10 *april* Catharina, Bekkering, Vlaardingen

Shields *Aangek.*
11 *april* Elisabeth, Naatje, Schiedam
Wendelina, Mulder, Rott.
Catharina, Drok, Kampen
Adolf Eduard, Teensma, Middelburg
Gesina, Ricks, Vlaard.
Chance, Martin, Maassluis
Egbertus, Schrik, Nieuwe Diep

Op de **Elve** *Aangek.*
12 *april* Mina, v. Laten, Rotterdam

Cuxhaven *Aang.*
12 *april* Elisab. Jacomina, Kleininga, Genua
Vertrokken.
Sophia Klasina, Wolthekker, St. Petersb.
Anna, Lodewijks. dito
Jonge Willem, Vos, avontuur

Kiel *Vertr.*
11 *april* Frau Trientje, Evers, Amsterdam

Wolgast *Vertr.*
9 *april* Twee Gezusters, Drewes, Trelleborg

Swinemunde *Vertr.*
9 *april* Gotthilf, Kraeft, Schiedam

Pillau *Aangek.*
10 *april* Jantina, de Vries, Harlingen
Alberdina, Wolkammer, Dordt
Aleida Antonia, Visser, Antwerpen

Gothenburg *Aangek.*
8 *april* Grijpskerk, Zomerdijk, Maroim
Uitgeklaard.
7 Cornelia Catharina, Hagedoorn, Engeland
9 Stella Maris, Feijen, dito

Flekkeröe *Gepass.*
28—29 *maart* Mathilde Catharine, Berntson, Landscrona n. Holland
Anne Dresine, Thorgersen, Colding naar dito

Arendal *Vertrokken*
(tot 2 *april*) Marie, Möller, Schiedam
Johanna, Backofen, Rott.

Kopenhagen *Aangek.*
Ter reede.
9 *april* Valkyrien, Strandgaard, Batavia
10 Heilina, Panjer, Malaga

Horsens *Vertr.*
6—8 *april* Ebenezer, Halmoe, Holland
Fortuna, Fischer, dito

Assens *Vertrokken*
5 *april* Karen og Marie, Ankersen, Holland
Brandsoe, Schmidt, dito

Holtenau *Aangek.*
8 *april* Elisa, Dunker, Colding naar Rotterd.
11 Hosianna, Albers, Flensburg naar Holland

Rendsburg *Aang.*
9 *april* Christine, Backsen, Malmoe n. Schiedam

—o—

Batavia 23 *febr.* Het schip Zeevaart, kapit. Biesthorst, van Soerabaija naar Nederland, is alhier lek binnengeloopen. — Het Engelsch schip Lochiel, kapit. Thomas, van Manilla naar Queenstown, is den 15 febr. bij Anjer, na gestooten te hebben, gezonken, doch het volk gered.

Havanna 24 *maart.* De Eng. brik Harriet Ann, v. Navy Bay n. Amsterdam, is den 18 dezer, benoorden Cuba, in een hevigen storm verongelukt, doch het volk gered en alhier aangebragt. (*Zeepost.*)

Falmouth 13 *april.* Het schip Jantina Kobina, kapitein de Jonge, van Corunna naar Liverpool, is lek alhier binnengeloopen.

Hoekzijl den 8 *april.* Eergisteren is met zware schade alhier binnengebragt het Ned. tjalkschip Vrouw Antje, schipper Drent, met boekweit en stukgoederen van Hamburg naar Amsterdam; moet lossen om te repareren.

—o—

13 *april.* De wind te **Falmouth** W; te **Deal** N. W. ten N.

—o—

Gepraaid:
Den 24 *maart*, op 47° 55′ NB. en 6° 52′ WL., eene Ned. bark, toonende vlag met n.° 47.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 15 april: 1ste getijde 2 ure 10 min.; 2de getijde 2 ure 34 min.

Arnhem. Waterhoogte 13 april 2 el.

Keulen. Rijnhoogte 13 april 8 v. 7 d. Rijnl.

Mannheim *Aangek.*
9 *april* Delvien, Itscher, Amsterdam

Valentia Rozijn verk. tot *f* 3¼; 42/2, 55/4 k. Pruimendanten verk. tot *f* 25¾ a *f* 30.

RUM. Heden zijn tot geheimen prijs alhier afgedaan 20 stukken, per Theodora Josina, van Suriname.

LONDEN den 12 April.

SUIKER. De markt was heden vast voor West-Ind. soorten en er werden 371 v. tot vorige prijzen verkocht. Uit de hand zijn slechts afgedaan 400 k. Havanna tot 47/6 a 48/3. Geraffin. prijshoudend met weinig handel; br. Lumps 53/. — RUM. 150 pijpen Demerary zijn afgedaan tot 2/1¾ en 40 dito oud Surinaamsch tot 1/7. — KOFFIJ. Het eerste partijtje nieuwe Plantation Ceylon werd heden geveild en geheel verkocht tot 1/ a 2/ lager. — THEE. De markt is vast tot 13¾ d. a 14 d. voor ord. Congo. — RIJST 3 a 6 d. hooger met zeer veel vraag. Omzet 2728 b. Bengaal tot 9/9; 5000 b. Rangoon tot 6/1½; 5000 b. Necransie tot 7/7½; 7000 b. mooi blank Bengaal tot 11/9 en 1300 b. dito tot 9/ a 9/3; 11/m. b. blank dito tot 9/ a 9/6; 5000 b. Rangoon tot 7/; 3000 b. Necransie tot 8/3 en 5000 b. Rangoon tot 8/, terwijl ook in gepeld Patna tot vaste prijzen veel omging. — PEPER vast; 200 b. Singapore bedongen 4 d. — SALPETER stil. Slechts 300 b. Bengaal zijn verkocht tot 41/. — METALEN. Tin onveranderd; Bahca 135/; Engelsch 3/, geraffin. dito 4/ hooger. IJzer stil 51/3 a 51/6. — OLIEN. Lijn- 28/9 a 29/, te Hull 28/6. Raap- flaauw en lager; bruine 38/6, blanke 41/6 a 42/. Cocos- onveranderd. Palm- vast 45/. Amerik. Terpentijn- vast 44/. — TALK stil. P Y C disp. 53/9; Junij 53/9; Julij/Sept. 54/; Oct./Dec. 54/3.

LONDEN den 13 April.

GRAANMARKT. Tarwe. Binnenlandsche goed verkocht tegen de hoogste prijzen van jl. maandag; buitenlandsche vast. Meel iets hooger. Gerst onveranderd. Boonen en Erwten prijshoudend. Haver prijshoudend met veel handel. Zaden onveranderd

Van den 11 tot den 12 dezer werden ingevoerd 940 q. binnenl. en 2660 q. buitenl. Tarwe, 560 q. binnenl. en 7,710 q. buitenl. Gerst, 1,310 q. binnenl. en 6,320 q. buitenl. Haver en 770 z. binnenl. en 130 z. buitenl. Meel.

ANTWERPEN den 13 April.

De GRAANMARKT was heden een weinig beter. Voor Inlandsche Tarwe betaalde men *f* 10 en voor Fransche *f* 9½. Gerst bedong *f* 5¾. — In OLIEZADEN ging zeer weinig om. Men betaalde voor Odessa en Berdiansky Lijnzaad *f* 12¼. — Van POTASCH vonden 40 v. Amerik. tot vorige prijzen nemers. — Van RIJST zijn verkocht 1000 b. gepeld Rangoon, zoomede 2000 kil. Geraffin. SUIKER.

HAVRE den 11 April.

KATOEN. De markt is zeer flaauw en de omzet bedroeg slechts 300 b. disp., terwijl op levering eveneens eenige zaken zijn gedaan. — KOFFIJ. 176 b. Rio vonden nemers tot fr. 76. — INDIGO. Voor 15 k. Bengaal betaalde men heden fr. 11. — Van HUIDEN zijn afgedaan 1873 st. gez. Montevideo op levering tot fr. 75. — Van RIJST vonden 1300 b. Java tot fr. 17. 25 a 17. 50 in veiling nemers. — Voor LIJNZAAD betaalde men fr. 38. PEPER. In veiling werden 500 b. verkocht tot fr. 72 a 78 naar kwal. Men deelt nog den verkoop mede van 24/m. BUFFELHORENS tot fr. 97. 50 per 104 stuks.

HAMBURG den 13 April.

KOFFIJ. Omzet 1000 b. Laguayra. — ZINK wordt vast op 14 mk. gehouden. — GRANEN onveranderd. — RAAPOLIE per Mei en per Oct. 23. 14.

MANILLA den 19 Februarij.

PRODUCTEN. SUIKER. Er zijn vrij belangrijke contracten gemaakt tot $ 6.37½ voor current clayed. Zebu en Yloylo vinden coulant tot $ 4.50 nemers. Van HENNEP is veel voorraad en zoodra er iets aan de markt komt wordt het voor Engeland of Amerika genomen tot $ 5.15 a 5.25 voor current en $ 5.50 voor Sorsogan. KOFFIJ. De aanvoeren gaan zeer langzaam, maar men verwacht dat dit in de volgende maand beter zal zijn. Men noteert $ 12.25 a 12.50. SIGAREN met veel voorraad bij het Gouvernement. Slechts 6270/m. n°. 2 werden geveild en verkocht tot $ 8 a 8.10. HUIDEN zonder voorraad en handel. RIJST zonder aanvoeren. VRACHTEN. Veel scheepsruimte, men weigerde evenwel hoogere prijzen. KOERS op Engeland 4/2 a 4/3.

COLOMBO den 14 Maart.

KOFFIJ. De noteringen zijn over het algemeen lager daar er weinig orders aan de markt zijn en die van natif Ceylon is zelfs 1/6 lager. De aanvoeren blijven nog steeds klein en men kan er niet langer aan twijfelen dat de oogst zeer klein zal zijn; dit is ook de reden dat men spoedig weder de vorige prijzen voor deze soort zal zien betalen. Plantation werd veel meer aangevoerd en het grootste gedeelte van den oogst is nu reeds aangekomen. Men vermeent den verkoop van 20/m. b. tot 10/3. — Voor COCOSOLIE heerscht eene betere stemming en indien er voorraad van was, zoude dezelve zeer coulant nemers vinden. In andere producten is weinig verandering; alleen KANEEL wordt hooger gehouden. — VRACHTEN onveranderd met zeer veel scheepsruimte.

PENANG den 8 Maart.

PRODUCTEN. GUTTA PERCHA met weinig aanvoeren en veel vraag. Men boodt te vergeefs $ 37 per picol. — HUIDEN. Buffel- $ 7¾, Koe- 10½. — HORENS zijn gevraagd tot $ 7¼ a $ 7½. — GOM-ELASTIEK. De weinige aangevoerde kwantiteiten werden verkocht tot $ 36 per picol. — OPIUM. Benares is gedaald tot $ 785, maar later weder tot $ 803 gerezen. Turksche niet gevraagd. $ 630. Zonder voorraad. Molwa bedong $ 600. — PEPER. Ca. 2000 pic. werden te vergeefs tot $ 7½ aangeboden; tot $ 7.30 zijn eenige zaakjes gedaan. Witte $ 14. — ROTTING blijft zeer gezocht tot $ 3. 40 a $ 3.50. — RIJST. Cargo bedong $ 51 a $ 53 per koyang. Blanke $ 70 a $ 71. — SUIKER. Met zeer weinig uitvoer. Bruine $ 5½. — TIN is tot $ 30 gerezen en zijn tot dien prijs veel zaken gedaan. Er is nu nog al veel aan de markt, maar men is weinig wachtende. — VRACHTEN iets beter. Er is weinig ruimte, daar verscheiden schepen naar Rijsthavens verzeild zijn. — KOERS op Londen 4/7.

Advertentien.

Ondertrouwd

E. H. MEURSING,
Weduwenaar van H. EPPENS,
van *Hoogezand*,
en
D. SMIT.

Amsterdam
15 *April* 1859.

Getrouwd

F. J. VAN OPPEN,
van *Harlingen*,
en
C. BURGMANS.

Rotterdam
13 *April* 1859.

Rotterdam, 8 *April* 1859.

Heden overleed aan de gevolgen eener slepende ziekte, in den ouderdom van ruim zes en zestig jaren, onze hartelijk geliefde Vader en Behuwdvader, de Heer HENDRIK GROBBEE, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Ontvanger der In- en Uitgaande Regten alhier.

Uit aller naam,
W. J. L. GROBBEE.

Algemeene Vergadering

van DEELHEBBERS in het Zeemanshuis te Rotterdam, op Woensdag den 20 April 1859, des namiddags ten *half twee* ure, tot het doen van Rekening en Verslag van het afgeloopen jaar.

Tot het bijwonen daarvan worden uitgenoodigd Heeren Deelhebbers en Begunstigers der genoemde Inrigting.

Door het BESTUUR der **Werkinrigting voor hulpbehoevende Blinden** is ontvangen van den Heer W. L. STOELLER, de Som van *f* 59. 32, zijnde de zuivere opbrengst van het Gedicht: *de Blinde*, door den Heer **L. v. d. Broek**, ten Voordeele dier Inrigting bij Z. E. uitgegeven.

Namens het Bestuur,
E. DEKKER, *President*.
M. RETEMEIJER, *Secretaris*.

Rotterdam
15 *April* 1859.

Al degenen welke nog iets mogten te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan of wel onder hunne berusting hebben Papieren, behoorende tot of betreffende den **Boedel** van wijlen Mejufvrouw **MARIA CATHARINA KOLFF**, gewoond hebbende te Rotterdam aan den Haringvliet, worden verzocht daarvan vóór het einde dezer maand April Opgave, Betaling of Afgifte te doen ten Kantore van den Notaris VAN RIJCKEVORSEL, te Rotterdam.

ROTTERDAMSCHE STOOMVAART-VEREENIGING.

ROTTERDAM-HAMBURG.

Het Schroefstoomschip **ELVE**, Kapit. **G. J. Hayen**, vertrekt van ROTTERDAM naar HAMBURG **Woensdag 20 April.**

De Agenten *P. A. VAN ES & Co.*

Te **ROTTERDAM**
LIGT IN LADING
NAAR

KAAP DE GOEDE HOOP,

om spoedig na arrivement te vertrekken,

het extra **snelzeilend gekoperde Engelsche** BARKSCHIP **ARTHUR PARDEW** A I, Kapitein **J. Davis**, hebbende uitmuntende Inrigtingen voor Passagiers 1ste en 2de Klasse.

Adres bij HUDIG & BLOKHUYZEN.

TE ROTTERDAM
LIGT in LADING
NAAR

BATAVIA en SOERABAIJA,

voor **Goederen** en **Passagiers**, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het *Nederlandsch* **gekoperd Barkschip EUTERPE**, Kapitein **A. Kuypers.**

Adres den Reeder *J. VAN WAGENINGEN D. Zn.*, te Dordrecht, en de Cargadoors *HUDIG en PIETERS*, alhier.

STOOMBOOTVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM en HULL.

Voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

De Rader-Stoomboot **SEA GULL**, Kapitein **R. M. Sawijer**, vertrekt van **ROTTERDAM** naar **HULL** ZATURDAG den 16 APRIL, des morgens ten 9 ure.

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

Een ieder wordt verzocht **GEEN CREDIET** te verleenen aan de EQUIPAGE van het Fransch Fregatschip **Canton**, Kapit. J. BOLIBO, als zullende daarop buiten voorkennis van gezegden Kapitein **geene betaling** geschieden.

SNELVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN ANTWERPEN,

VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,

met de STOOMBOOTEN

TELEGRAAF III & IV,

BEHOORENDE TOT DE SNELSTVARENDE VAN EUROPA.

Deze nieuw expresselijk voor den Vervoer van Passagiers gebouwde Stoombooten, hebben schoon gemeubileerde Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen, hetwelk afgehuurd kan worden.

APRIL 1859.

Van ROTTERDAM.			Van ANTWERPEN.			
16 Zaturdag	's morgens	7.—	16 Zaturdag	's morgens		10.30
18 Maandag	„	8.—	18 Maandag	's nachts	17/18	12.—
19 Dingsdag	„	8.30	19 Dingsdag	„	18/19	12.—
20 Woensdag	„	10.—	20 Woensdag	's morgens	19/20	1.—
21 Donderdag	„	10.—	21 Donderdag	„		2.—
22 Vrijdag	„	10.—	22 Vrijdag	„		2.30
23 Zaturdag	„	11.—	23 Zaturdag	„		3.—

Te **ZIJPE** wordt voor **Zierikzee** en **Brouwershaven** op de heen- en terugreis aangelegd; aldaar staat eene zeer goed ingerigte Diligence gereed, die van **Zijpe** naar **Zierikzee** en **Brouwershaven**, na aankomst der Stoombooten vertrekt en van **Brouwershaven** naar **Zierikzee** en **Zijpe**, in correspondentie op de Stoombooten rijdt.

ROTTERDAM, Boompjes, wijk 1 n.° 21, **VERWEY & Co.**, *Cargadoors-Expediteurs.*

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

VOORLOOPIGE DIENST,

voor

PASSAGIERS en GOEDEREN,

tusschen ***ROTTERDAM, NIJMEGEN, LUDWIGSHAFEN, MANNHEIM*** *en tusschen gelegen Plaatsen.*

Van **ROTTERDAM**, des ZONDAGS, DINGSDAGS, DONDERDAGS, VRIJDAGS en ZATURDAGS, des morgens ten 6 ure.

„ **NIJMEGEN** naar **ROTTERDAM**, des MAANDAGS, WOENSDAGS, DONDERDAGS, VRIJDAGS en ZATURDAGS, des morgens ten 6 ure.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de **Nederlandsche Stoomboot-Reederij**, in de Boompjes te Rotterdam, bij alle hare Agenten en aan alle Expeditie-Kantoren van de Heeren **J. P. Koens & Co.**

BAHLMANN & Co.,

Hoogstraat en Steiger,

hebben de eer hunne geachte Begunstigers te berigten de Ontvangst

der NIEUWSTE MODELLEN van

MANTILLES EN MANTELETS,

dewelke van af **HEDEN 13 April** worden gepresenteerd.

Ook ontvingen zij eene **Schoone** en **Ruime Sortering**

Nieuwe DOEKEN en CHALES-LONGS, ROBES en STOFFEN,

voor DAMES KLEEDJES in alle genres.

HANDSCHOENEN, BLOEMEN, LINTEN, BRODERIES en verdere NOUVEAUTÉS.

OPRUIMING,

Donderdag, Vrijdag & Zaturdag,

VAN

COIFFURES & BLOEMEN.

Ch^s. Coucke.

Een ONDERWIJZER in de **Hollandsche Taal** enz., eenige Ochtenduren vrij hebbende, adressere zich *Wijnhaven*, 2, n.° 271.

COMMISSARISSEN tot de **Bereiding en Uitdeeling van Soep** te ***Gouda*** hebben het genoegen te kunnen mededeelen, dat, door de gewone Inteekening van wege het Gemeentebestuur en de ruime deelneming van Particulieren, ditmaal is kunnen worden voldaan aan het verlangen van enkele deelnemers en in den afgeloopen Winter, bij afwisseling **gekookte Spijs** (bestaande uit Aardappelen, Wortelen, Uijen en Rundvet) of de gewone **Soep** is uitgedeeld, en wel gedurende veertien weken, een getal van 30,942 Portien. — Dat de gesloten Rekening wegens die Kokingen en Uitdeelingen ter inzage zal zijn van de Deelnemers, gedurende de eerstvolgende veertien dagen, ten Kantore van den Ondergeteekenden Secretaris. Met dankbetuiging voor het vertrouwen wederom in hun gesteld, bevelen zij deze goedwerkende Inrigting voortdurend aan de Belangstellenden aan.

Commissarissen voornoemd.
Namens dezelven,
C. C. KROM, *Secretaris*.

Gouda
12 *April* 1859.

URBANUS-PILLEN,

BEREID VOLGENS HET ALOUDE EN ECHTE RECEPT,
WAAROP MEN IN HET BIJZONDER ATTENT MAAKT,

zijn zeer nuttig in ongesteldheden der **Maag** en werken heilzaam op de **Spijsvertering**, zij zijn uitmuntend tegen de **Gal**, **Scherpte in het Bloed**, en **uitslag der Huid**, zij zijn **Zacht-Laxeerend** en **Slijm-afdrijvend.** Verzegelde Doozen van 37½, 75 en 150 Cent zijn verkrijgbaar te

Amsterdam, J. Alsteede, Drog., Heiligeweg, D, 321.	*Neuzen* (*Ter*), Houtzager.
Berg.-op-Zoom, D. Pouwels.	*Nijmegen*, Gebr. Swemmelaar.
Delft, J. van Riel, Apotheker.	*Rosendaal*, M. v. Leeuwen.
Deventer, J. Muller.	*Rotterdam*, A. v. d. Toorn. Apoth. Weste Wagenstraat
Eindhoven, A. Beguin.	*Schiedam*, E. van Bart.
Franeker, Wed. K. Drager.	*Sluis*, P. J. Evers.
Geertruidenberg, A. Hansen,	*Steenbergen*, J. v. d. Kar.
Gorinchem, H. F. de Moll.	*Veen* (bij *Heusden*), Branderhorst.
Helmond, A. H. Martin.	*Vlissingen*, Buchel.
Hulst, Th. Annaert.	*Zierikzee*, F. V. la Brand.
Middelb., J. F. Stades, Apoth.	

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

Veiling te Amsterdam,

op DONDERDAG 28 APRIL 1859, van:

271/1 Vaten
2/2 „ } **Caroli[illegible] RIJST,**

direct van Charlest[illegible]ngevoerd.

Amsterdam 14 *April* 1859.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

VEILING te AMSTERDAM,

op DINGSDAG 3 MEI 1859, van:

86/1 Kisten **JAVA INDIGO**, liggende aldaar.

1013/2 en /4 Kisten **JAVA INDIGO**, liggende aldaar.

33 Kistjes **JAVA COCHENILLE**, liggende aldaar.

Te ROTTERDAM,

op DONDERDAG 5 MEI 1859, van:

232/1 Kisten **JAVA INDIGO**, liggende aldaar.

848/2 en /4 Kisten **JAVA INDIGO**, liggende aldaar.

Met voorbehoud deze hoeveelheden bij tijdigen aanvoer te vermeerderen met ongeveer 1500 picols Indigo en 360 picols Cochenille.

De Directie geeft de verzekering, dat zij, vóór hare gewone Najaarsveilingen van 1859, geene andere ***JAVA*** INDIGO en COCHENILLE aan de Markt zal brengen.

Amsterdam 23 *Maart* 1859.

PUBLIEKE VERKOOPING,

op dag van Betaling,

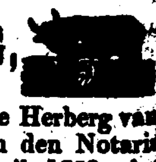

tot 1 *November* 1859, te Rijsoort, bij de Herberg van WILLEM EZERMAN, ten overstaan van den Notaris *VAN ES*, op Zaturdag den 23 April 1859, des voormiddags ten 9 ure, van een aanzienlijk aantal **Paarden** en **Rundvee**, benevens Twee **Barouchetten**, **Tentwagen**, **Boerenwagens** en andere **Rijtuigen**, en allerhande **Bouw-, Melk-** en **Vlasgereedschappen.**

Openbare Vrijwillige

VERKOOPING.

De Notarissen *SANDER en PAATS*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn van meening op Woensdag den 20 April 1859, des namiddags ten *vijf* ure, in het Lokaal voor Publieke Verkoopingen aldaar, te Veilen en aan den meestbiedende of eerstmijnende te Verkoopen:

Een hecht, sterk en extra welgelegen **HUIS**, met **Kantoor**, ruime **Keuken**, goeden **Zolder**, **Vliering** en **ERVE**, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Nieuwehaven, bij de Koestraat, te Rotterdam, wijk 12, n.° 166, Kadaster sectie F, n.° 149.

Aangeslagen voor 't jaar 1859 in de Grondbelasting op *f* 46. 08.

Zijnde in eigen gebruik en te aanvaarden den 1 Augustus 1859.

De Koopsvoorwaarden zullen in tijds te lezen en informatien te bekomen zijn ten Kantore van de gemelde Notarissen, in den Oppert te Rotterdam, en zal het te Veilene kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van 10 tot 2 ure, mits voorzien zijnde van een Billet, daartoe door dezelve Notarissen af te geven.

GESCHENK

bij het doen van Belijdenis des Geloofs.

De Boekhandelaar **OLDENZEEL**, te *Rotterdam*, heeft uitgegeven de **2de Druk** van:

BLADEN UIT HET DAGBOEK VAN GOSEWINUS,

NA ZIJN ONTSLAPEN IN HET LICHT GEGEVEN DOOR

J. E. DE VOOGT, Predikant te Amsterdam,

door wien deze Uitgaaf met een **VOORWOORD** is vermeerderd.

Vooral aan Jeugdigen van jaren, ook aan Ouders en Opvoeders, wien de geestelijke ontwikkeling en het Christelijk leven hunner Kinderen en Kweekelingen dierbaar zijn, wordt de Lezing van dit Boek zeer aanbevolen.

Prijs in Linnen Band *f* 2.50.

Gedrukt en uitgegeven bij G. en C. A. van Reyn, te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van VRIJDAG 15 April 1859, N.° 90.

GEMEENTERAAD VAN ROTTERDAM.

Zitting van Donderdag 14 April.

Deze onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester gehouden openbare vergadering werd door 34 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren Blom, Sander en Viruly.

Na de opening der zitting werden de notulen der vorige Vergadering gelezen en zonder aanmerkingen goedgekeurd.

Mededeeling van ingekomen stukken.

De Voorzitter deelde daarop mede, dat de volgende stukken waren ingekomen:

1⁰, van Burgemeester en Wethouders berigt van den afloop der gehouden aanbesteding van werken voor het Water-project, waarbij voor het maken van een ketelhuis enz. de minste inschrijver was geweest de heer C. M. van Steenis, alhier, ad *f* 57,671, en voor het maken eener suatie-sluis enz. de heer K. Kooy, te Amsterdam, ad *f* 16,560, zijnde beide inschrijvingen minder dan de raming. — Voor kennisgeving aangenomen.

2⁰, van Gedeputeerde Staten berigt van de ontvangst van het afschrift der door den Raad goedgekeurde verordening op het sloopen en herstellen van bouwvallige gebouwen of getimmerten te Rotterdam. — Voor kennisgeving aangenomen, zijnde de verordening bereids afgekondigd.

3⁰, van dezelfden magtiging, om met het Gemeentebestuur van Haarlem in onderhandeling te treden over de wijziging van het beurtverdrag. — Voor kennisgeving aangenomen.

4⁰, een Provinciaalblad, houdende mededeeling van een Koninklijk besluit, waarbij de beslissing op de heffing der begrafenisregten is verdaagd tot het einde der maand september. — Gelijk besluit.

5°, van Gedeputeerde Staten de goedkeuring op het Raadsbesluit tot aankoop der azijnmakerij enz. aan den Goudschen Singel. — Mede voor kennisgeving aangenomen.

6⁰, van het Gemeentebestuur van Zutphen mededeeling, dat het bereid is te onderhandelen over de herziening van het beurtverdrag. — Werd besloten daartoe de noodige autorisatie aan het hooger bestuur te vragen.

7⁰, eene missive van Burgemeester en Wethouders van Middelburg, welke de belangen dezer gemeente hadden behartigd op de den 8 dezer te Middelburg gehouden vergadering van aandeelhouders in de stoomvaart of het voormalig beurtveer tusschen Rotterdam en Middelburg, en thans mededeelden, hoe men zich op die vergadering met algemeen stemmen, uitgezonderd het Gemeentebestuur van Vlissingen, vereenigd had met het voorstel tot ontbinding. — Voor kennisgeving aangenomen.

8⁰, berigt van den heer mr. A. Bakker, dat bij het regtsgeding ter zake van den os de gemeente in het ongelijk was gesteld. — Mede voor kennisgeving aangenomen.

9⁰, missives van de Gezondheids-Commissie en van den heer C. G. Schutze van Houten omtrent het tegen heden aan de orde gestelde voorstel tot aanleg van nieuwe straten. — Aangehouden tot dat de discussien over dat plan zullen worden geopend.

10°, van Burgemeester en Wethouders eene voordragt tot benoeming van een rafactie-meester, in plaats van den overleden heer H. J. de Vliegh; die voordragt bestond uit de heeren J. van Vollenhoven, J. C. Barends en H. M. C. Reekers. — Ter visie gelegd tot de volgende vergadering.

11⁰, een voorstel van Burgemeester en Wethouders, strekkende om den heer H. Kruyff, op diens verzoek, in vollen eigendom af te staan 138 vierkante ellen gronds nevens zijn pand aan het einde van den Haringvliet, welke grond vroeger tegen betaling eener geringe jaarlijksche recognitie ten gebruike was afgestaan, doch met bepaling, dat die grond nooit zou mogen worden bebouwd, terwijl de heer Kruyff die nu gedeeltelijk aan zijn pand wilde trekken; Burgemeester en Wethouders stelden voor, den grond af te staan tegen *f* 10 per vierkante el, terwijl de eigenaar van het pand den kaaimuur ook steeds zal moeten onderhouden enz. — Dienovereenkomstig werd besloten.

12⁰, rapporten der commissien, belast geweest met het nazien der rekeningen over 1858 van het Krankzinnigen-Gesticht, het Ziekenhuis voor aan syphilis lijdende vrouwen en de Gezondheids-Commissie, welke drie rekeningen in orde waren bevonden, weshalve de conclusien der rapporten luidden om dezelve goed te keuren. — Dienovereenkomstig werd met dankzegging aan de commissien besloten.

En 13⁰, van Burgemeester en Wethouders, het kohier der plaatselijke directe belasting voor de wijken 5—10, ad *f* 32,960. 70. — Ter visie gelegd.

Benoeming der commissiën van bestuur over de openbare scholen en bewaarscholen voor minvermogenden.

Na de mededeeling der ingekomen stukken was in de eerste plaats aan de orde de benoeming dezer verschillende commissiën.

Tot leden der commissie voor de tusschenscholen en de bewaarscholen werden benoemd de heeren mr. G. Mees Az., mr. J. B. L. Wentholt, mr. J. A. Vorendonck en dr. F. J. J. Schmidt, allen met 31 stemmen, terwijl 3 blanco-biljetten ingeleverd waren.

Tot leden der commissie voor de openbare scholen van meer uitgebreid lager onderwijs en de lagere industrie- en herhalingschool werden benoemd de heeren P. K. Görlitz, dr. M. C. Mensing en J. P. A. François met 29 en mr. J. B. van der Ven met 28 stemmen, terwijl 5 blanco-biljetten in de bus gevonden werden.

En tot leden der commisse voor de bewaarscholen voor minvermogenden de heeren F. Dekker, mr. J. B. Oldenkott en S. J. R. de Monchy met 28 en H. W. A. van Oordt met 27 stemmen, terwijl 1 stem uitgebragt was op den heer Hubrecht en 6 blanco-biljetten waren ingeleverd.

Plan tot aanleg van nieuwe Straten.

Alsnu waren aan de orde de beraadslagingen over het voorstel tot aanleg van nieuwe straten en over het rapport der commissie tot onderzoek naar verbetering in den toestand der gemeente.

De Voorzitter deed nu eerst voorlezen de straks vermelde te dezer zake ingekomen brieven:

a, de missive van de Openbare Gezondheids-Commissie, in welke betuigd werd met hoeveel belangstelling de commissie alles had nagegaan wat tot dit plan betrekking had, voor zooverre zij daartoe in de gelegenheid gesteld was geweest; bij de aanneming van het plan tot aanleg van de zeven nieuwe straten in de polders Cool en Rubroek zou daar het willekeurig bouwen in de lanen worden belet, maar de commissie achtte het wenschelijk dat ook wettelijke bepalingen werden gemaakt om dat bouwen elders te beletten; zoo was de commissie van oordeel, dat de meerdere aanbouwing in de polders Oost- en West-Blommersdijk, maar vooral in den eersten polder, zeer spoedig zal volgen, waarom zij in overweging gaf, ook de polders Oost- en West-Blommersdijk in het Stratenplan op te nemen, of wel maatregelen te nemen om te beletten dat daar worde gebouwd gelijk vroeger in de polders Cool en Rubroek heeft plaats gehad, wat nu nog ligtelijk kan geschieden, daar die polders nu nog onbebouwd zijn.

En *b*, de brief van den heer C. G. Schutze van Houten, waarin deze mededeelde, dat hij in de Rotterdamsche Courant van 13 dezer gelezen had dat in het plan ook begrepen was „eene straat lang 527 el, loopende in eene rigting van het oosten naar het westen, evenwijdig aan den Binnenweg en verbindende den Coolsingel met den nieuwen Singel; zij komt bijna tegenover de straten, welke ontstaan zijn door het dempen van het Spinhuiswater, Franschewater en Blindemanswater; wanneer die eenmaal op eene behoorlijke breedte zullen gebragt zijn en eene beweegbare brug over de Delftschevaart ligt, dan zal men in eene regte lijn kunnen voortgaan tot aan de Oostpoort, hetgeen met het plan om de Kipsloot- en 't Achterkloosterwater te dempen, eene uitmuntende communicatie van het oostelijk einde der stad naar het westelijk tot aan den nieuwen Singel kan worden." Bij de lezing hiervan kwam het hem in den geest, hoe eene veel betere gemeenschap te krijgen zou zijn dan de daar aangegevene, en wel door het amoveren van het gebouw der Gevangenis, waardoor men eene zeer breede straat zou erlangen. Hierbij kwam dat de Gevangenis daar zeer misplaatst is en daar niet langer mag geduld worden. De questie van het eigendomsregt van het gebouw zou als een bezwaar tegen de verwezenlijking van dit denkbeeld genoemd worden, maar hij zag hierin juist een middel om die questie uit den weg te ruimen, wanneer namelijk door de gemeente elders aan het Rijk een geschikt terrein werd aangewezen en dan dit gebouw afgebroken. De daardoor veroorzaakte kosten zouden worden opgewogen door de kosten, anders door een proces veroorzaakt nopens het eigendomsregt van het gebouw, en buitendien zouden die kosten gering zijn met het oog op die van het groote plan en daarop nagenoeg geen invloed uitoefenen. Uit zijn plan vloeide dan ook voort het leggen eener brug tegenover het Ziekenhuis aan den Coolsingel.

Werd bepaald deze beide stukken ter visie van de leden te leggen, daar de beraadslagingen over het aanhangige plan in deze zitting nog wel niet ten einde zouden worden gebragt.

Alvorens de algemeene beraadslagingen thans te openen over de aanhangige voorstellen, meende de Voorzitter de zienswijze van Burgemeester en Wethouders dienaangaande ter kennis der Vergadering te moeten brengen, hetwelk vervat was in de volgende mededeeling, welke de Voorzitter daarop deed:

„*Mijnheeren*,

Bij ons rapport van 9 augustus 1858 hadden wij de eer u het plan aan te bieden tot den aanleg van nieuwe Straten in de polders Cool en Rubroek, door den Ingenieur der Gemeentewerken op onzen last vervaardigd, benevens het rapport uwer commissie, belast met het onderzoeken naar de middelen tot verbetering van den toestand der gemeente, betreffende het eerste gedeelte van haren arbeid en de verder daarbij behoorende plannen enz., door denzelfden heer Ingenieur ontworpen.

Die stukken, sedert dien tijd ter uwer inzage nedergelegd zijnde, ten einde die aan uw oordeel te onderwerpen, is thans het tijdstip daar, waarop die door u in behandeling zullen worden genomen.

Alvorens u daartoe te zien overgaan, hebben wij gemeend die vooraf in onze Vergadering in overweging te moeten nemen, ten einde u deswege eenig voorstel te kunnen doen.

Eene aandachtige beschouwing der stukken heeft ons doen zien dat de plannen, die van uwe commissie zijn uitgegaan, niet alleen — zoo als wij bij ons bovengenoemd rapport reeds hebben opgemerkt — in verband tot die, welke van onzentwege zijn vervaardigd, zijn ontworpen, maar dat het systhema van riolen en waterbuizen, dat de hoofdtrekken uitmaakt van het gedeelte van het werk der commissie, zoo naauw met het plan der nieuwe Straten in de polders Cool en Rubroek zamenhangt, dat dit laatste teregt in de plannen van de commissie is opgenomen en de daarvoor geraamde sommen in hare becijfering zijn begrepen, zoodat een en ander moet geacht worden een in elkander sluitend onafscheidelijk geheel uit te maken, waaraan zich de verder door de commissie voorgestelde plannen betreffende een gedeelte der binnenstad als van zelve aansluiten.

Van dit gezigtspunt uitgaande — dat wij niet twijfelen of het zal ook het uwe zijn — hebben wij niet geaarzeld eenparig als ons gevoelen uit te spreken, dat wij zeer hoog met de bedoelde plannen zijn ingenomen, als moetende leiden tot verbeteringen, die wij, evenzeer als uwe commissie, hoogst nuttig en noodzakelijk achten, en het dan ook zeer wenschelijk zouden vinden, indien die plannen, zoo als zij als een geheel daar liggen, ten uitvoer konden worden gebragt, behoudens, zoo als van zelf spreekt, de enkele wijzigingen, die bij de technische behandeling daarvan in aanmerking zouden kunnen komen.

Om u evenwel daartoe het voorstel te kunnen doen, moesten ook de finantiële bezwaren, die daaraan verbonden zijn, vooraf bij ons zijn opgelost.

En wij kunnen niet ontveinzen dat dit het geval niet is geweest, maar dat die bezwaren integendeel bij de meerderheid van ons Collegie zoodanig overwegend zijn voorgekomen, dat deze het doen van het zoo even bedoelde voorstel ten eenenmale in den weg staan.

Immers als wij te rade gaan met hetgeen in het finantieel rapport van de commissie voor de plaatselijke finantien, — ten vorigen jare door u behandeld, — omtrent het bedrag eener aan te gane leening voor buitengewone werken wordt gemeld, en wij daaruit zien dat de grens dier leening voor het tegenwoordige op twee millioen gulden wordt berekend, en als wij dan in aanmerking nemen hoeveel van de opbrengst dier leening zal kunnen overblijven, nadat daaruit de kosten zullen zijn bestreden van de reeds aangevangen of vastgestelde buitengewone werken, waartoe die leening reeds is aangewezen, dan zouden wij meenen dat dit vermoedelijk overschot slechts eene zeer geringe bijdrage zal kunnen opleveren voor de hoogst aanzienlijke uitgaven, die vereischt worden om een zoo veelomvattend werk als het bedoelde in zijn geheel aan te vatten, en dat dit onmogelijk zonder eene nieuwe leening kan worden ondernomen, veel minder tot stand gebragt.

Tot zoodanige nieuwe leening over te gaan vond de meerderheid onzer Vergadering te veel gevergd van de finantiële krachten der gemeente, en uit dien hoofde ten eenenmale ongeraden.

Veeleer zoude zij dan ook wenschen het beginsel, in het bovengemelde finantiële rapport uitgedrukt, in toepassing te zien gebragt, om de ontwerpen voor buitengewone werken, in overeenstemming te brengen met den schuldenlast, die zonder te groot bezwaar aan de Gemeente kan worden opgelegd, en die voor het tegenwoordige, zoo als gezegd, het bedrag van twee millioen gulden niet te boven mag gaan.

Om die reden hebben wij, onzes ondanks, geen vrijheid kunnen vinden, om u voor te stellen om het plan in zijn geheel aan te nemen, maar meenen wij integendeel u in overweging te moeten geven, om tot de uitvoering van slechts zoodanig gedeelte daarvan te besluiten als de finantiële toestand der gemeente met het oog op het meergemelde finantiële rapport zal toelaten.

Tot dat einde zouden wij dan wenschen met de Commissie, wier belangrijk rapport u thans zal bezig houden, in overleg te treden, om met haar te onderzoeken, welk gedeelte van het plan in de eerste plaats in aanmerking zoude kunnen komen, en u dan deswege zoo spoedig mogelijk nadere voorstellen te doen.

Mogt u evenwel niet in dit gevoelen deelen en het bij de beraadslaging, die alsnu zal worden geopend, blijken dat er inderdaad mogelijkheid bestaat tot opheffing van de finantiële bezwaren, *op welke alleen* de algeheele toetreding tot het plan bij de meerderheid van ons Collegie is afgestuit, dan zullen u ons zeer bereid vinden om dit voorstel in te trekken en eenstemmig tot de verwezenlijking van het grootsche werk, in zijn geheel, mede te werken."

De heer *Hoynck van Papendrecht* erlangde, na deze mededeeling van Burgemeester en Wethouders, het eerst het woord. Hij ving aan met de verklaring dat dit voorstel van Burgemeester en Wethouders hem zeer had verrast; met leedwezen had hij het vernomen. Sedert de vergaderingen van den Gemeenteraad in het openbaar worden gehouden, was nog nooit eene zoo belangrijke zaak aan de beslissing van den Raad onderworpen als de tegenwoordige, en van welke de toekomst van Rotterdam in zoo hooge mate afhing. In de laatste jaren had het gevoelen veld gewonnen, dat iets tot verbetering van den bestaanden toestand moest worden gedaan, waarop hij met eenige leden twee jaren geleden een voorstel daartoe deed, welk voorstel toen bestreden werd als ontijdig, daar Burgemeester en Wethouders reeds meer uitgebreide plannen in bewerking hadden. Dezen tegenstand zag hij toen met genoegen, dewijl daaruit bleek dat Burgemeester en Wethouders zelve overtuigd waren van de noodzakelijkheid; van dezelfde meening was hij gebleven, daar hij van oordeel was dat Burgemeester en Wethouders vast overtuigd waren dat met kracht handen aan het werk moesten worden geslagen. In dezen stand van zaken was hij verrast door het tegenwoordig voorstel, dewijl daaruit bleek dat men zich door finantiële bezwaren liet afschrikken en slechts een gedeelte van het plan wilde uitvoeren. Bij de commissie stond echter de overtuiging vast, dat, wilde men de toekomst der gemeente niet op het spel zetten, men de uitbreiding moest voortzetten naar een vast en vooraf beraamd plan.

Hij meende dat Burgemeester en Wethouders met hun voorstel niet zouden bedoelen de discussie over het groote plan in zijn geheel achterwege te laten, want hij achtte eene openbare behandeling van hetzelve zeer wenschelijk. Daarom zou hij zoo vrij zijn een en ander daarover in het midden te brengen. In de eerste plaats gold het de vraag, of er onvermijdelijke behoefte bestaat voor de uitvoering van het thans aanhangige plan, waarna in de tweede plaats het finantiële punt ter sprake moest komen. Zijns oordeels had de Raad, door het in januarij 1857 genomen besluit tot opdragt aan eene commissie van de overweging der plannen, verklaard dat er onvermijdelijke behoefte daaraan bestond, en welke verandering van zienswijze ook bij sommigen had plaats gehad, de commissie was van hetzelfde denkbeeld gebleven.

Hij zou nu met korte trekken het standpunt aanwijzen waarvan de commissie is uitgegaan; bij de aanvaarding van hare taak had zij een tweeledig doel: de verbetering van den bestaanden toestand en eene regelmatige uitbreiding der stad. Hij zou thans niet betoogen de noodzakelijkheid van de verbetering van den bestaanden toestand; hij zou geen tafereel ophangen van den toestand der polderstad en van een gedeelte der binnenstad; dat alles was overbekend; hij achtte het echter niet overbodig een oogenblik stil te staan bij de gevolgen van dien toestand: 1⁰, dat de polderstad uit een sanitair oogpunt in eene allernoodlottigste positie verkeert: 2⁰, dat bij gemis van behoorlijke uitlegging der stad de bevolking der binnenstad zich niet kan verplaatsen; 3⁰, dat de mindere volksklasse zich meer en meer ophoopt in een deel der stad, waar de woningen slecht en daarom goedkoop zijn, en 4⁰, dat de sterfte binnen onze gemeente buitengewoon groot is, wat een bekend feit is; in september 1856 werd daarop door de Geneeskundige Commissie gewezen en de openbaarmaking van dat stuk werd door sommigen euvel geduid en afgekeurd, doch niet alzoo door den spreker; waar een kanker knaagt aan den welstand der gemeente vond hij het lofwaardig dat zij, die zulks ontwaren en herstel kunnen aanbrengen, de zaak niet verbergen maar middelen van herstel beramen; erkend is het toch, dat de sterfte hier ter stede die van alle andere groote steden in Europa overtreft en nog toeneemt, wat de Commissie toeschrijft aan plaatselijke oorzaken, de slechte inrigting der woningen en de bedorven lucht door de ophooping van menschen in kleine woningen.

Hierbij komt nu nog, dat de allerongelukkigste inrigting der woningen physiek en moreel zeer nadeelig werkt op de bevolking. Het is alzoo meer dan tijd, niet om partiele verbeteringen te beproeven, maar om de oorzaak van het kwaad weg te nemen en daarom naar een vast plan te werk te gaan. Zoo lang geene meerdere woningen in de polderstad zijn daargesteld, is geene verbetering in de binnenstad mogelijk. Maar buitendien is uitbreiding noodig wegens de toeneming der bevolking; in de laatste tien jaren is de bevolking telken jare met meer dan 2000 en in 1858 zelfs met 3000 zielen vermeerderd; rekent men nu elk gezin op 5 personen, dan zijn er telken jare voor 400 nieuwe gezinnen woonverblijven noodig, en waar moeten die blijven als men tot geene uitbreiding overgaat, terwijl in de binnenstad reeds 25,000 menschen te veel zijn. De lanen leveren het bewijs op wat geschiedt als men de uitbreiding der stad aan zich zelve overlaat. Het aannemen van een vast plan is derhalve noodig, ja onvermijdelijk, of de toestand wordt elk jaar erger. De Commissie is van oordeel dat het oogenblik tot het aannemen van dat vaste plan thans gekomen is, want doet men zulks thans niet, dan zal men het later betreuren en brengt men den bloei der gemeente ten offer.

Vooraf worde derhalve de vraag beslist, of er reden bestaat tot het aannemen van een vast plan, en vervolgens worden Burgemeester en Wethouders uitgenoodigd maatregelen te beramen tot uitvoering van het plan en tot verkrijging der daartoe noodige finantien. Ook dat finantiële punt was bereids door de spetiale commissie overwogen en deze meende dat, wanneer de Raad zuinigheid betrachtte met andere werken en alles zooveel mogelijk bestemde voor dit plan, men dan daardoor en met het overschot der leening van *f* 2,000,000 zeer ver komen zou, zonder tot nieuwe leeningen de toevlugt te behoeven te nemen.

De *Voorzitter* zeide, dat, als dit laatste het geval was, Burgemeester en Wethouders bereid waren de geheele zaak te helpen uitvoeren. Ieder toch was overtuigd van de wenschelijkheid der uitvoering van het geheele plan, maar de vraag mogt niet alleen zijn, of het wenschelijk en noodig, maar ook of het uitvoerbaar was. Burgemeester en Wethouders wenschten niets vuriger dan de uitvoering der plannen, maar zij moeten ook letten op het finantiële, en nu wees de Voorzitter op het rapport der Commissie van finantien en vroeg of er middelen te vinden zouden zijn tot uitvoering der plannen. Men had bij gelegenheid van het Water-project kennis gemaakt met de onteigeningswetten en die kennismaking was zeer afschrikkend. Partiële uitvoering zou echter noodig zijn, maar voor eene geheele uitvoering zou men zulke lasten op de bevolking moeten leggen, dat die niet te dragen waren, en dan zou zulks gepaard gaan met eene vermindering der bevolking, wat geheel in strijd zou zijn met de bedoeling.

De heer *Plate* ving aan met te wijzen op het hooge belang der thans aan de orde zijnde zaak en tevens op het moeijelijke derzelve, dewijl men aan de ééne zijde den bestaanden toestand en aan de andere de finantiële moeijelijkheden voor zich had. Gevaarlijk oordeelde hij het echter den bestaanden staat van zaken te doen voortduren, want welke gevolgen zou zulks na verloop van 20 jaren bij eene steeds toenemende bevolking hebben; hij zou het niet wagen zulks te beschrijven. Maar de uitvoering van het plan zal geld, zal veel geld kosten, veel meer geld dan geraamd is; hij stelde de kosten *f* 1,000,000 hooger dan de raming en dus op *f* 3,000,000, en dan was de vraag of de burgerij *f* 200,000 meer kan opbrengen voor de rente van die *f* 3,000,000; hij heeft zulks hooren ontkennen, maar zonder dat daarvan het bewijs gegeven werd. De spreker had steeds het bewijs geleverd dat hij een voorstander was van een zuinig beheer, maar daarom was hij er niet voor het noodige te verzuimen, want later zou dat nog grootere schade berokkenen. Bij toeneming der bevolking klimt ook het cijfer der belasting, wat hij met cijfers aantoonde, waaruit bleek dat de belasting door elkander steeds ongeveer *f* 10 per hoofd had bedragen; wanneer de bevolking derhalve na 20 jaren met 47,000 zielen was vermeerderd, zou het cijfer der belasting met *f* 400,000 zijn gestegen en dus na de betaling van den interest nog *f* 200,000 overschieten, welke echter ook goed te gebruiken zouden zijn, daar de uitbreiding der stad meerdere uitgaven van verschillenden aard zou na zich slepen. De slotsom van zijn betoog was, dat men niet moest dralen, want dat alle uitstel later meer geld zou vorderen, zoodat hij meende dat de onteigeningen in de polderstad ten spoedigste moesten plaats hebben.

De heer *van Reesema*, die reeds te midden der rede van den heer Plate het woord gevraagd had, erlangde nu het woord, om de vrees te uiten, dat, wanneer in dezer voege werd voortgegaan, de discussie een moeijelijken loop zou nemen. Het deed hem leed dat Burgemeester en Wethouders de discussien met hun voorstel hadden geopend, doch het voorstel was

nu eenmaal gedaan en men verkeerde daardoor in eene moeijelijke positie, men was daardoor op een nieuw terrein gekomen. Met genoegen had hij gehoord dat de voorzitter der spetiale Commissie de finantiele bezwaren, waarop Burgemeester en Wethouders waren gestuit, niet zoo zwaar achtte, en alles kwam neêr op de vraag, of het plan de finantiële krachten der gemeente al dan niet te boven gaat. Wanneer dit punt in den loop der discussien werd behandeld, vreesde hij dat zulks tot verwarring aanleiding zou geven, waarom hij het wenschelijk achtte dat de Commissie vooraf adviseerde omtrent het finantiële punt, waarom hij voorstelde dat Burgemeester en Wethouders hun voorstel in handen zouden stellen van de spetiale Commissie, opdat deze een advies zou uitbrengen omtrent de finantiële bezwaren.

De heer *de Bruyn* vroeg, of de bedoeling van den heer van Reesema was, dat de Commissie tevens de middelen zou aanwijzen, in welk geval hij diens voorstel zou ondersteunen.

De heer *van Reesema* beantwoordde deze vraag bevestigend: hij wenschte een bepaald advies omtrent het finantiële punt.

De heer *de Bruyn* verklaarde alsdan het voorstel te ondersteunen.

De heer *Hoynck van Papendrecht* vroeg, van waar de Commissie de noodige données zou verkrijgen voor een finantieel voorstel? Was haar een advies opgedragen, in overleg met de Commissie van finantien, dan was het nog een ander geval.

De heer *van Reesema* had uit de rede van den voorzitter der spetiale Commissie opgemaakt, dat zij genoegzaam ingelicht was; daar zulks niet het geval scheen, wijzigde hij zijn voorstel in den door den heer Hoynck aangegeven zin.

De heer *Hoynck* liet hierop volgen, dat de Commissie de uitvoering van het plan wilde beginnen met het overschot der leening van *f* 2.000,000 en dan gaande weg het gereed gemaakte verkoopen om met de opbrengst daarvan het werk voort te zetten, zonder dat eene nieuwe leening noodig was, terwijl dan inmiddels de opbrengst der belastingen bij de vermeerdering der bevolking zou toenemen.

De *Voorzitter* merkte aan, dat nu nog niet te bepalen was, hoeveel van het Water-project noodig zou zijn, maar waarschijnlijk zou van de *f* 2,000,000 niet meer dan *f* 500,000 overschieten. Hij herhaalde dat bij Burgemeester en Wethouders geen ander bezwaar tegen de uitvoering van het aanhangige plan bestond dan het finantiële punt. Wat nu betrof het voorstel van den heer van Reesema, meende hij dat het doen van finantiële voorstellen meer bij de Commissie van finantien dan bij eene spetiale Commissie te huis behoorde.

Toen het nu bleek, dat het voorstel van den heer van Reesema genoegzaam werd ondersteund om een verder punt van overweging uit te maken, vroegen verschillende leden daarover het woord, maar bij het vergevorderd uur werd de discussie over dat voorstel tot de volgende vergadering uitgesteld en de zitting gesloten.

STATEN-GENERAAL.

Slechts 50 leden van de 72 der Tweede Kamer hebben in de sectien onderzocht de nieuwe Regeringsvoordragt tot afschaffing der slavernij in West-Indië. Het verslag daarvan is thans publiek gemaakt en wij deelen er de volgende hoofdpunten uit mede.

Na eene vrij uitvoerige beschouwing over de wenschelijkheid zelve der emancipatie, en de ontwikkeling der vraag, hoe groot de toekomstige kosten der Surinaamsche huishouding na de emancipatie zouden kunnen loopen, zijn meer opzettelijk behandeld de zes hoofdpunten die tijdens het onderzoek der vorige Regeringsvoordragt geacht werden het voorstel en geheel deze aangelegenheid te beheerschen.

In de eerste plaats werd de vraag behandeld, in hoe ver de Staat verpligt is de eigenaren der slaven voor het verlies of gemis, door de opheffing der slavernij te lijden, schadeloos te stellen. Even als vroeger heerschte ook nu weder over dit vraagstuk verschil van gevoelen. De groote meerderheid was omtrent dit punt van gevoelen, dat de eigenaars op een bepaald *regt* op vergoeding geen aanspraak hadden. Naar het oordeel dier meerderheid kon men de aanspraak der slaveneigenaren, niet op schadeloosstelling, maar op tegemoetkoming in de te lijden verliezen erkennen; verder kon men niet gaan.

Nagenoeg algemeen heeft men, in de tweede plaats, met genoegen gezien dat de Regering bij hare tegenwoordige voordragt het stuitend denkbeeld heeft laten varen om door de vrij te maken negers den vrijheidsprijs geheel of gedeeltelijk te doen terugbetalen. Men verklaarde zich niet onbepaald tegen het onderwerpen van de negers aan eene belasting, mits die niet de gewezen slavernij ten grondslag had en zij niet hooger was dan de negers, in den stand van vrije arbeiders verplaatst, als zoodanig konden opbrengen.

In de derde plaats verklaarde de meerderheid zich met het gevoelen der Regering te vereenigen, dat onder de bestaande omstandigheden geene andere keus overblijft dan dadelijke, algemeene vrijmaking, gepaard met zoodanige maatregelen, waardoor de negers zoo veel mogelijk tot geregelden arbeid verpligt worden en aan een beschermend en beteugelend Staatstoezigt onderworpen blijven. Een aanmerkelijk aantal leden echter duchtte van eene onmiddellijke vrijmaking de gevaarlijkste gevolgen, en deze leden stelden onderscheidene plannen voor, het doel hebbende om eene trapswijze vrijmaking te bewerken. Van de zijde der meerderheid echter werden deze onderscheidene plannen als onaannemelijk of onuitvoerbaar bestreden.

In de vierde plaats werd algemeen toestemmend beantwoord de stelling, dat het Staatstoezigt over de vrij gemaakte negers ter hunner bescherming, leiding en beteugeling noodzakelijk is. Het door de Regering ontworpen stelsel van toezigt was evenwel in de voordragt zoo weinig uitgewerkt, dat men de noodige gegevens miste om dit te beoordeelen. De meerderheid meende dan ook te moeten verlangen dat òf de hoofdbeginselen van het in te voeren Staatstoezigt in de wet omschreven, òf de verordeningen, uit krachte daarvan in te voeren, door de Regering werden overgelegd; want volgens de meerderheid hing hier alles van de wijze hoe af.

In de vijfde plaats bleef de Kamer volharden bij het vroeger geuit gevoelen dat in de W.-I. kolonien geen afzonderlijke burgerlijke regtstoestand voor de vrijgemaakten moet worden gevestigd, en de weglating van alle bepalingen wegens dit onderwerp in de voorgedragen wetten had dan ook niet weinig bevreemd. De zaak kon niet ongeregeld blijven en nu scheen de bedoeling te zijn, om die regeling van het uitvoerend gezag te doen uitgaan; vele leden hadden daartegen bezwaar.

Ie de zesde plaats werd de vraag behandeld of het goed te keuren was dat zoo vele gewigtige punten, tot het emancipatie-plan betrekkelijk, aan de regeling door het uitvoerend gezag zijn overgelaten. Die vraag werd in verschillenden zin beantwoord; maar in allen gevalle had men het, door de Staats-Commissie van 1853 gegeven voorbeeld gaarne zien gevolgd, die toen door de overlegging van alle tot haar plan betrekkelijke verordeningen, in de gelegenheid had gesteld, dit in al zijn onderdeelen juist te beoordeelen.

Daarna deelt het verslag zeer wijdloopige beschouwingen mede omtrent de voorgestelde *Koloniale bank*. Het doel zelf der Regering om zorg te dragen dat de vele millioenen, van Staatswege voor de emancipatie der negerslaven ten offer te brengen, niet voor Suriname verloren gaan, maar dáár zooveel mogelijk behouden blijven om tot instandhouding en verdere ontwikkeling dier Kolonie te kunnen strekken, verdiende toejuiching. Ook de oprigting eener bank aldaar in verband met de emancipatie had, bij den eersten opslag, in veler oog iets aanlokkelijks. Of de koloniale bank echter eenig gegrond uitzigt van goede geldelijke uitkomsten oplevert, dat was niet te beslissen, omdat zeer weinig omtrent de inrigting en werking dezer instelling door de Regering was medegedeeld. Met aandrang werd de wensch geuit om mededeeling van het ontwerp der statuten te ontvangen. Zoo ver men, op de ontvangen onvoldoende inlichtingen afgaande, de kansen berekenen kon, was de overtuiging algemeen dat de onderneming van hagchelijken aard is en zelfs van den oorsprong af zaden van verderf in zich bevat. Al dadelijk lag een groot bezwaar om aan de bank de bemoeijenis op te dragen van met aan elkander vreemde zaken; de ondervinding had geleerd dat dit eene hoofdaanleiding tot den ondergang van menige bank is geweest. Vooral meenden de meeste leden dat het aanvoeren van vreemde arbeiders op eenigzins groote schaal niet mogelijk was; en al ware dit wel mogelijk, dat dan toch de instelling die zich daarmede belastte groote schade zou te duchten hebben. Bovendien werd algemeen ontkennend de vraag beantwoord, of het met de regelen der billijkheid en regtvaardigheid overeen te brengen is dat de slaven eigenaren twee derde der hun toegekende vergoeding in bankaandeelen zouden ontvangen. — Om dit hoofdbezwaar weg te nemen werd van meer dan eene zijde het denkbeeld geopperd om van Staatswege een vast dividend of vaste renten, bijv. van 5 pct., aan de aandeelhouders te waarborgen. Van den anderen kant werd daartegen aangevoerd het groote bezwaar dat daardoor op de schatkist zou worden gelegd. Anderen bragten het denkbeeld ter sprake, om bij eene integrale betaling der schadevergoeding, van de middelen om aan Suriname een nieuw leven te schenken eene nationale zaak te maken. De bank of maatschappij zou volgens dit denkbeeld in Nederland gevestigd zijn en niet meer dan eene factorij in Suriname hebben. De gelden zouden door nationale leening moeten worden bijeengebragt, waarvan de renten door den Staat gewaarborgd werden.

Voorts was naar het oordeel der meerderheid het algemeen cijfer der vergoeding (wanneer men namelijk ter zijde stelt dat slechts een derde in geld zou worden betaald) geenszins te laag, veeleer zou het tegendeel kunnen worden beweerd. Intusschen bleef men vrij algemeen aan het gevoelen hechten dat het niet redelijk en billijk is de vergoeding te regelen, naar den aard der plantaadjes, waarop de slaven werkzaam zijn. Met de bepaling der vergoeding voor de particuliere slaven heeft men zich over het algemeen vereenigd.

Het verslag treedt eindelijk in eene groote reeks van bijzondere opmerkingen betrekkelijk de artt. van het wetsontwerp, derzelver strekking en tekst. De commissie van rapporteurs bestaat uit de heeren Elout van Soeterwoude, Poortman, Blaupot ten Cate Wintgens en Gevers Deynoot.

Wij ontleenen aan het thans verschenen verslag van het beheer en den staat der Koloniën over 1856 (Curaçao en onderhoorigheden) de volgende bijzonderheden. Op ult. december 1856 bedroeg de bevolking van Curaçao 21,314 zielen, van de onderhoorigheden 13,337, totaal 34,651 zielen. Daarvan zijn echter 12,803 niet-vrije personen. Er hadden 1099 geboorten plaats tegenover 880 sterfgevallen, terwijl slechts 35 huwelijken werden gesloten. De landmagt bestond uit 17 officieren en 328 onderofficieren en manschappen. De stedelijke schutterij telde 18 officieren en 421 onderofficieren en manschappen; de landelijke schutterij 12 officieren en 1001 onderofficieren en manschappen. Op Curaçao werden op 19 scholen onderwezen 1683 kinderen; op Bonaire 38 kinderen, terwijl de R. K. armenschool bezocht werd door 123 kinderen; op Aruba gaf de landsschool onderwijs aan 19 kinderen en de R. K. armenschool aan 81 kinderen; op St. Martin werden 26 kinderen op de landsschool onderwezen. Op St. Eustatius bleef een geschikt onderwijzer nog altijd eene behoefte.

De stand der Curaçaosche bank op ult. december 1856 wees aan een saldo in de reservekas van *f* 25,944.91½, zijnde *f* 53,767.22½ *minder* dan op ult. december 1855. Het muntwezen onderging in 1856 geene verandering.

Onder de slavenbevolking hadden geene buitengewone voorvallen plaats; alleen valt te vermelden dat in 1856 van Curaçao 38 slaven zijn ontvlugt, en van Aruba 10 slaven.

Van de kopalcultuur en cochenille-teelt op de drie eilanden zijn verkregen 1104 p. cochenille ter waarde van *f* 2857.81, en 13770 p. aloë ad. *f* 6617.82½, totaal *f* 9475.63½. Op St. Eustatius was de oogst geschat op eene waarde van *f* 131.100; op St. Martin was de oogst minder gunstig uitgevallen. De veestapel bestond uit 940 paarden, 3.057 ezels, 149 muilezels, 3.973 stuks hoornvee, 34.318 schapen, 20.999 geiten en 479 varkens. De Gouvernements-veestapel bestond uit 70 paarden, 51 stuks hoornvee, 577 schapen, 43 geiten en eenige ezels. Op ult. December 1856 waren in uitgifte gebleven 437 concessiën, metende te zamen 851,72.83 bunders grond. De zoutpannen op Bonaire hebben opgebragt *f* 62,230.62 zijnde *f* 2,769.38 *beneden* de raming; op Curaçao werden uitgevoerd 26,862 vaten zout; de oogst op St. Martin leverde geen hoop op voor gunstige uitkomsten. De particuliere bestekken hebben opgebragt 27.000 vaten.

Er zijn opgebouwd te Curaçao en van stapel geloopen 7 schooners, metende te zamen 366 ton, en te Bonaire 2 barken, metende 17 ton.

Het 1 % patentregt over de waarde der aangebragte goederen had opgebragt *f* 18,120.49½; de accijns op de rum *f* 2,560.50; het havenregt *f* 8,671.28½; licht- en bakengeld *f* 3,801.88. Te Curaçao zijn in het geheel binnengekomen met ladingen voor directen invoer 748 schepen, metende 43.944 ton, zijnde 37 schepen a 4.014 ton *meer* dan in 1855. Op St. Eustatius blijft de handel voortdurend kwijnen zonder vooruitzigt op herstel. Op Curaçao bepaalde zich ook in 1856 de nijverheid tot het vervaardigen van meubelen, strooheeden, cigaren en mandjes. Men kan met geene juistheid de waarde der uitgevoerde voortbrengselen van nijverheid opgeven, doch die der uitgevoerde strooheeden alleen wordt berekend op *f* 312,929.83.

Ook is nog verschenen het verslag van het beheer en den staat der kust van Guinea over 1856.

Over het algemeen heerschte er rust en orde; de gezondheidstoestand onder het ambtelijk personeel was zeer ongunstig. De militaire bezetting bestond uit 1 kapit.-kommandant, 1 2de luit., 7 onderoffic. en 121 manschappen, waaronder 78 negersoldaten. Het getal gevangenen bedroeg 137; het hoogste cijfer der negerleerlingen te St. George d'Elmina was 70.

De handel was niet gunstig. In de Engelsche bezittingen werd ingevoerd het heffen van een invoerregt van 3 % der waarde van alle goederen. Gedurende het jaar 1856 ankerden ter reede van Elmina 69 schepen, metende 15,991 tonnen, waaronder 11 Nederlandsche met 1743 tonnen.

De geheele ontvangst bedroeg *f* 4,150, waartegen overstond eene uitgave ten beloope van *f* 75,500.

Zeer vele heel- en vroedkundigen te Rotterdam hebben zich bij een gedrukt adres tot de Tweede Kamer gewend. Zij geven daarbij hunne bezwaren te kennen tegen de artikelen 45 tot 49 van het wetsontwerp, regelende de uitoefening der geneeskunst. Zij opperen bedenkingen tegen het beginsel dat de bevoegdheid der stedelijke heelmeesters in verband wordt gebragt met de instructie, gearresteerd bij Koninklijk besluit van 21 mei 1818, waarvan art. 4 wettelijke kracht zou verkrijgen, en de verbodsbepaling inhoudt om bij de behandeling of genezing van uitwendige gebreken, inwendige hulpmiddelen aan te wenden zonder bijstand van een med. doctor. Zij beroepen zich op het arrest van den Hoogen Raad van 31 augustus 1848, waarbij die instructie als niet verbindend was verklaard, en wijzen er op dat men er zich nooit aan gehouden had.

Met het oog op het wetsontwerp zelf, zou de band, door art. 4 dier instructie gelegd, ongerijmd zijn. Zij wijzen ten slotte op hunne verkregene regten en verzoeken eene zoodanige wijziging van het ontwerp, dat het den heelmeester vergund worde alle heelkundige ziekten of gebreken op zoodanige manier te behandelen, als de wetenschap gebiedt en de wet tot nu toe heeft veroorloofd.

Bij de vele adressen, die reeds van elders aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn opgezonden tegen het aanhangig wetsontwerp regelende het onderzoek naar de bekwaamheid van hen, die verlangen te worden toegelaten als artsen, apothekers of vroedvrouwen, heeft thans ook de Academische Senaat van de Hoogeschool te Groningen zijne stem gevoegd. De Senaat heeft het als een duren pligt beschouwd, om zijne stem te doen hooren in de Vergadering der Staten-Generaal, nu deze een wetsontwerp heeft in behandeling genomen, dat de toekomst van een geheelen stand van wetenschappelijk gevormde personen bedreigt, dat aan alle grondige geneeskundige studie den bodem inslaat en dat het gewigtigste materiele belang des Vaderlands, de gezondheid zijner burgers, op het spel zet. Hierop zet de Senaat in het adres als zijn gevoelen uiteen, dat de aangeboden wet niet voldoet aan de eischen eener wetenschappelijke en degelijke vorming van geneeskundigen, het belang der maatschappij uit het oog verliest en bovendien niet uitvoerbaar is.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.